

**‘Koers op
karakter,
kompas op
kwaliteit’**

Onderwijsbeleidsplan 2005-2008

Voorwoord wethouder van het onderwijs

‘Koers op karakter, kompas op kwaliteit’

Over jeugd en onderwijs wordt veel geschreven en gepraat. Het gaat daarbij vaak over de positie van het onderwijs in de samenleving. Het gaat over zwarte en witte scholen, artikel 23 van de Grondwet, het bieden van dagprogramma's voor kinderen van werkende ouders en de integratie van kinderen met een handicap in de reguliere school.

Andersom is ook zichtbaar, denk aan de 'witte vlucht' of de roep om het onderwijs toch vooral te laten onderwijzen, omdat de vrees bestaat dat 'de samenleving' te veel binnenkomt in het onderwijs. En natuurlijk kun je het geen ouder kwalijk nemen dat gezocht wordt naar een zo vertrouwd mogelijke school voor het eigen kind.

Nu het rijk de gemeenten vooral verantwoordelijk heeft gemaakt voor het jeugdbeleid en de onderwijsomgeving en de schoolbesturen meer ruimte hebben gekregen voor een eigen beleid, ligt het risico op de loer dat gemeenten en scholen ieder hun eigen weg gaan. Dit onderwijsbeleidsplan laat zien dat dit in Delft zeker niet het geval is. Met de inspanningen voor bewegingsonderwijs, schoolzwemmen, cultuur- en natuureducatie, met grote investeringen in ICT, techniekeducatie en moderne schoolgebouwen en met een blijvend grote inzet op het tegengaan van onderwijsachterstanden, ondersteunt de gemeente de Delftse scholen bij hun onderwijsstaak.

De schoolbesturen op hun beurt laten zien dat zij bereid zijn op allerlei manieren verbindingen te maken met hun omgeving. Zo hebben veel scholen zich verbonden aan een peuterspeelzaal om ervoor te zorgen dat kinderen tussen 2 en 6 jaar met een dreigende speel- of taalachterstand extra worden ondersteund – en met succes! De samenwerking tussen scholen, naschoolse opvang en brede school wordt steeds verder verdiept, waardoor de kwaliteit van alles wat er naschools gebeurt, verder toeneemt. Ook is duidelijk zichtbaar dat de scholen steeds meer samenwerken met de jeugdgezondheidszorg, met Bureau Jeugdzorg, de politie, sportverenigingen en allerlei andere instellingen.

Delft mag er trots op zijn dat het partnerschap tussen schoolbesturen, veel andere organisaties en de gemeente ook in dit onderwijsbeleidsplan overeind blijft. Dat wijst erop dat het gelukt is opnieuw een goed evenwicht te vinden tussen de vragen van de school en de vragen van de schoolomgeving, of zo u wilt tussen vertrouwdheid en vernieuwing. Dat getuigt van karakter en maakt dat we ook met vertrouwen de discussies kunnen aangaan over vraagstukken als de groei van het Delftse praktijkonderwijs, de onderwijsachterstanden bij – ook autochtone! – kinderen, de positie van het vmbo en de versterking van de positie van ouders. Belangrijke onderwerpen voor de Delftse agenda voor de toekomst.

Het kompas staat ook in dit onderwijsbeleidsplan weer op kwaliteit. Als hoofd van het vakteam onderwijs van de gemeente heeft Wim Boskeljon met zijn medewerkers een grote bijdrage geleverd aan de kwaliteit van het Delftse onderwijs. Met dit nieuwe beleidsplan neemt hij afscheid in de wetenschap dat het Delftse onderwijsbeleid stevig verankerd is. Ik ben hem en zijn medewerkers voor hun inzet en wijsheid zeer dankbaar.

Dick Rensen
Wethouder Werk, Zorg en Onderwijs

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Enkele ontwikkelingen in het onderwijsbeleid	5
1.2	Uitgangspunten voor het onderwijsbeleid	7
	Partnerschap gemeente en schoolbesturen	7
	Inhoudelijke ontwikkeling	7
	Communicatie over onderwijsbeleid	8
	Agenda voor de toekomst	9
1.3	Besluitvorming	12
2	De leerling centraal	13
2.1	Zorg in en om de school	13
2.2	Primair onderwijs	15
	JGZ-centra in de wijken	15
	Samenwerking met de WSNS-verbanden	17
	Nevenvestiging Pedologisch Instituut	18
	ADMIT	19
2.3	Voortgezet onderwijs	19
	De zorgstructuur in het voortgezet onderwijs	19
	Het Zorgloket voortgezet onderwijs	20
	De Centrale Zorgcommissie	20
	Regionaal centrum voor voortijdig schoolverlaters De Wissel	21
	Reboundvoorziening	21
	Halt	22
	Basta	22
	Samenwerking justitie en leerplicht	22
2.4	Jongerenloket Voortijdig Schoolverlaten	23
	Project 'Sluitende aanpak wonen RMC'	24
3	Kansenbeleid	26
3.1	Nieuw kader GOA-beleid	26
	Voorzieningen	27
	Projecten	27
	Projectbureau en ondersteuning	28
	Monitoring	29
4	De Delftse plus op onderwijs	30
4.1	Natuur- en milieueducatie	30
4.2	Kunst- en cultuureducatie	31
	Primair onderwijs	31
	Voortgezet onderwijs	32
	Aandacht voor cultureel erfgoed	32
	Gemeentelijk beleid en middelen	32
4.3	Schoolmediatheek in het primair onderwijs	33
4.4	Schoolzwemmen	34
4.5	Bewegingsonderwijs	35
4.6	Eigen Taaleducatie	37
4.7	Project 'Veilige school'	37
5	Delft Kennisstad	39
5.1	Techniek in het Delftse onderwijs	39
	Techniek in het primair onderwijs	39
	Techniek in het voortgezet onderwijs	41
	Regionale (her)structurering van het (technisch) beroepsonderwijs	42
	Samenwerking onderwijs en bedrijfsleven	42
5.2	De Delftse Informatiserings- en Automatiseringsafpraak:	
	het DIA-project	43
	Primair onderwijs	43
	DIA in het voortgezet onderwijs	44

6	De brede school	46
6.1	Koers vanaf 2005	46
	Streefbeeld	46
	Stand van zaken 2005	47
	Beleidskader vanaf 2005	47
6.2	Kernthema's voor de periode vanaf 2005	47
	Basisprogramma	47
	Doelgroepen	48
6.3	Clustervorming en dagarrangementen	48
	Dagarrangementen	48
	Buurt-onderwijs-sport	49
6.4	Brede school voortgezet onderwijs	49
7	De ondersteuning van het Delftse onderwijs	50
7.1	Impuls personeelsbeleid	50
7.2	Algemeen: schoolmedewerkers	50
	Nieuwe regelingen	51
	Middelen	51
7.3	Schoolbegeleiding	52
	Relatie Delft met schoolbegeleidingsdiensten	52
	Uitgangspunten en doelstellingen	52
7.4	Projectfaciliteiten	54
8	Onderwijshuisvesting	55
8.1	Ontwikkelingen	55
	Modern schoolgebouw	56
	Aanpassingen in het voortgezet onderwijs	56
	Middelen	56
9	De Delftse Onderwijsmonitor	57
9.1	Doelen en kaders tot 2008	57
	Project 'Digitale koppeling schooladministraties'	57
	Activiteiten in de komende beleidsperiode	58
10	Financiële consequenties en voorstel	59
	Bijlagen	61
1	Financiële overzichten	61
2	Overzicht van het aantal leerlingen	63
3	Overzicht van gehanteerde afkortingen	64
4	Overzicht van beslispunten	66

Colofon

Uitgave Gemeente Delft, augustus 2005, Cluster Wijk- en Stadszaken, sector Leefbaarheid, Onderwijs, Barbarasteeg 2, Postbus 78, 2600 ME Delft **Inlichtingen** Bestuursadviseur sector Leefbaarheid (015) 260 2338 **Vormgeving** Klats publiciteit, Delft **Fotografie** Rico Hulsker **Illustraties** Kin-Ben Cheung en Marijn Schell **Druk** UnitedGraphics, Zoetermeer **Oplage** 650 ex.

I Inleiding

I.1 Enkele ontwikkelingen in het onderwijsbeleid

Dit onderwijsbeleidsplan (OBP) heeft als titel 'Koers op karakter, kompas op kwaliteit'. De gemeente Delft wil met deze naamgeving onderstrepen dat, hoe hard het – in overdrachtelijke betekenis – ook mag stormen en hoe woest de zee ook mag zijn, de koers 'een krachtig lokaal onderwijsbeleid' gehandhaafd blijft.

Dit plan is het zesde waarin de gemeente Delft, in nauw overleg met de schoolbesturen, het lokale onderwijsbeleid voor een periode van vier jaar vormgeeft.

Ontwikkelingen in het landelijke onderwijsbeleid

Zoals altijd wordt bij de vormgeving van het lokale onderwijsbeleid rekening gehouden met de ontwikkelingen in het rijksbeleid. Daarin zijn enkele belangrijke trends voor de toekomst zichtbaar, die beschreven staan in de Koersnota primair onderwijs en de Koersnota voortgezet onderwijs:

1. Meer ruimte voor de school, onder erkenning dat het een professionele organisatie is. Dit wel ingegeven vanuit de visie dat meer ruimte ook vraagt om verantwoording en rekenschap afleggen. Wij hebben in Delft daar vroegtijdig op ingespeeld, bijvoorbeeld door het GOA-beleid te vernieuwen, scholen en besturen meer handelingsruimte te geven, onze communicatie te moderniseren en de Delftse onderwijsmonitor verder in uitvoering te nemen.
2. Toenemende individualisering in de samenleving vraagt van scholen passende acties. De Koersnota's po en vo onderkennen een toenemende behoefte aan dagarrangementen, dit op basis van samenwerking. Ook het aantal brede scholen wil men verdubbelen.
In hoofdstuk 6 'De brede school' kunt u lezen dat we het ingezette brede schoolbeleid krachtig voortzetten, inspelen op de vraag en dit beleid ook naar het voortgezet onderwijs uitbreiden.
3. De concurrentiekracht van Nederland ligt vooral in hoogwaardige kennis en technologie, waarmee innovatie tot stand kan worden gebracht. Ingezet wordt op de versterking van het techniekonderwijs als onderdeel van het 'Deltaplan bèta en techniek'. In hoofdstuk 5 'Delft Kennisstad' wordt een Delfts antwoord gegeven met DIA II en een aantal voorstellen voor de bevordering van techniekeducatie. Dit antwoord is tevens gericht op een samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven, met bijzondere aandacht voor het vmbo. Daarbij willen wij deze scholen nadrukkelijk stimuleren hun opleidingsaanbod te vernieuwen en aan te sluiten bij de doelstellingen in het rijksbeleid. Zo zijn er mogelijkheden voor vmbo-scholen om voor leerlingen aantrekkelijke arrangementen te maken in combinatie met het mbo.
4. De school is verantwoordelijk voor zowel het inrichten als het geven van onderwijs. Op het niveau van bestuur en management is de gemeente een belangrijke partner van schoolbestuur en school. De gemeente is niet alleen verantwoordelijk voor voorzieningen, zoals de huisvesting, en voor naleving van de Leerplichtwet, zij is ook de regisseur van het jeugdbeleid. Met de koppeling van onderwijsbeleid aan jeugdbeleid zijn we als gemeente erg actief. In hoofdstuk 2 'De leerling centraal' kunt u lezen over onze inzet bij de vormgeving van JGZ-centra (Jeugdgezondheidszorgcentra) in alle wijken waar een JGZ-jeugdteam wordt verbonden met het zorgbeleid van de scholen, zoals dat wordt ontwikkeld door de samenwerkingsverbanden WSNS (Weer samen naar school).
Zie ook onze inzet in het peuterspeelzalenbeleid, waar structurele verbanden ontstaan van speelzalen met scholen ten behoeve van voor- en vroegschoolse educatie, en waaraan ook de invoering van dagarrangementen verbonden kan worden.
5. De sluitende zorgstructuur: de aansluiting op elkaar van interne en externe zorg. In Delft wordt dit uitgewerkt via de drie zogeheten 'eerstelijns knooppunten': JGZ-centra in alle wijken, het Eerstelijns Knooppunt voortgezet onderwijs en het Jongerenloket 16-23 jaar.
6. Veiligheidsbeleid. Naast het bestaande project 'Veilige School', dat we met nieuwe middelen kunnen voortzetten, ligt ons aangrijpingspunt voor veiligheidsbeleid in de vormgeving van de zorgstructuur, met daarbij in dit beleidsplan specifieke inzet van leerplicht op handavingsbeleid en opvangprojecten als 'De Wissel', 'Halt' en 'Basta'.

Andere verantwoordelijkheid gemeenten

Opvallend is dat het rijk de gemeente niet meer als mede-overheid erkent voor het achterstandenbeleid en het beleid inzake schoolbegeleiding. De verantwoordelijkheid voor de aanpassing van de schoolgebouwen voor het voortgezet onderwijs wordt verder gedecentraliseerd naar de schoolbesturen.

De rijksoverheid ziet voor gemeenten nog een wettelijke rol weggelegd bij de uitvoering van de Leerplichtwet, de Regionale Meld- en Coördinatiepunten (RMC), het leerlingenvervoer en de huisvesting van het primair en voortgezet onderwijs als dat betrekking heeft op nieuwbouw en ingrijpend onderhoud, en voor het primair onderwijs ook op het onderhoud aan de buitenkant.

Verder vindt het rijk, zoals al eerder aangegeven, dat de gemeente in de positie is om voor de lokale en regionale omgeving van het onderwijs, bestuurlijke arrangementen te maken op het jeugd- en jongerenbeleid, het veiligheidsbeleid en de gezondheidszorg.

Bezuiniging

Als gevolg van bovengenoemd verantwoordelijkheidsdeling wordt het lokale onderwijsbeleid getroffen door omvangrijke bezuinigingen.

In totaal wordt aan dit onderwijsbeleidsplan voor ongeveer € 800.000 aan middelen onttrokken, waarvan € 500.000 wordt toegerekend aan het achterstandenbeleid en € 300.000 aan schoolbegeleiding. Een belangrijk deel van deze middelen keert het rijk nu rechtstreeks aan de schoolbesturen uit, waardoor er op macroniveau niet gesproken kan worden van een bezuiniging.

Ook voor schoolbegeleiding gaan de rijksmiddelen nu rechtstreeks naar de schoolbesturen. Met hen hebben wij een akkoord bereikt over de inzet van deze middelen in samenhang met de gemeentelijke bijdragen voor schoolbegeleiding voor de periode van dit OBP. De middelen blijven beschikbaar, waarbij er geleidelijk aan meer ter vrije inzet komen. De gemeente zet deze vrije middelen in ter versterking van de zorgfunctie: JGZ, schoolmaatschappelijk werk, opvoedingsondersteuning, logopedie, ADMIT (aanpak ADHD) en de lesplaats voor kleuters uit het medisch kleuterdagverblijf.

Het rijk heeft de verantwoordelijkheid voor de aanpassing van schoolgebouwen voor het voortgezet onderwijs per 1 januari 2005 overgeheveld van de gemeente naar de schoolbesturen. In verband hiermee is de uitkering uit het gemeentefonds voor de gemeente Delft verlaagd met € 160.000. De gemeente Delft gaf voor dit zogeheten buitenonderhoud een bedrag uit van € 310.000. Het verschil van € 150.000 wordt, samen met een verlaging van de storting in de voorziening kleine investeringen basisonderwijs van € 25.000, ingezet als bijdrage vanuit de onderwijsbegroting voor de gemeentebrede bezuiniging van € 5 miljoen.

Nog verdere ombuigingen hebben plaatsgevonden om meer beleidsruimte te krijgen ter dekking van: de verdere uitrol van de JGZ-teams (consultatiebureau, jeugd-/schoolartsen, schoolmaatschappelijk werk en opvoedingsondersteuning), een aanvulling op het (GGD-basispakket) logopedisch aanbod, versterking van het consultatieteamwerk in het voortgezet onderwijs en ondersteuning van ouders met een Leerling Gebonden Financiering (LGF).

De bijdrage voor de Centrale Opvang primair en voortgezet onderwijs wordt verlaagd. Dit levert een besparing op van € 50.000.

In overleg met het Samenwerkingsverband voortgezet onderwijs Delft (SWVVO) is verder een besparing van € 50.000 doorgevoerd op De Wissel. Wij gaan ervan uit dat deze middelen terugkomen via het rijksbeleid voor zogeheten 'Reboundvoorzieningen', die in Delft verbonden kunnen worden met De Wissel.

Organisatieontwikkeling sector Leefbaarheid

Naast deze financiële wijzigingen, vooral veroorzaakt door het rijksbeleid, voltrekt zich bij de totstandkoming van dit onderwijsbeleidsplan een belangrijke organisatiewijziging bij de gemeente Delft. Dit OBP is nog ontwikkeld vanuit de boezem van een voor het onderwijsveld herkenbare organisatorische eenheid: het vakteam Onderwijs. Binnen de sector Leefbaarheid, waar dit vakteam samen met de vakteams Welzijn en Wonen deel van uitmaakt, heeft zich een ontwikkelingsproces voltrokken, dat heeft geleid tot opheffing van deze drie vakteams.

Vanaf 1 april 2005 zal het lokaal onderwijsbeleid worden vormgegeven vanuit de programmateams Jeugd en brede school; Wonen, Zorg en Welzijn; Integratie en Activering; en Veiligheid, met een ondersteunend vakteam Beleid en Ondersteuning. Ook in deze opzet zal een integraal onderwijsbeleid gevoerd worden, met duidelijke aanspreekpunten binnen de gemeentelijke organisatie.

Het OBP 'Koers op karakter, kompas op kwaliteit' is een ambitieus plan van een op onderwijsgebied ambitieuze gemeente.

De gemeente Delft doet van oudsher veel om het onderwijs kwalitatief te versterken. Daarbij behoren ook zaken die door de rijksoverheid niet primair tot de taak van de gemeente gerekend worden. Door de vaak sobere financiering van de landelijke overheid, kunnen ze niet of onvoldoende worden uitgevoerd, ook niet als er over twee jaar in het primair onderwijs wordt overgegaan tot 'lumpsum-financiering'. De gemeente Delft en het Delftse onderwijs vinden die zaken echter zo belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen, dat ze worden voortgezet.

Enkele voorbeelden van dit 'eigen Delftse beleid' zijn:

- schoolzwemmen;
- vakonderwijs bewegingsonderwijs;
- bredeschoolvoorzieningen;
- stimulering techniekeducatie;
- ICT-beleid via de DIA-projectorganisatie;
- cultuureducatie via de Vrije Akademie;
- natuur- en milieueducatie via het gemeentelijke vakteam Milieu;
- extra inzet op achterstandenbeleid.

Stuk voor stuk zijn deze onderwerpen van groot belang voor de gezonde ontwikkeling van kinderen; ze maken het onderwijs niet alleen aantrekkelijker voor de leerlingen, maar ook kwalitatief beter.

En voor die Delftse leerlingen doen we het uiteindelijk!

1.2 Uitgangspunten voor het onderwijsbeleid

De uitgangspunten voor het gemeentelijk onderwijsbeleid voor de periode 2005-2008 zijn vastgelegd in de Startnotitie. De startbrief heeft een positief advies gekregen van het besturenoverleg LOKABEL en is op 16 december 2004 vastgesteld in de gemeenteraad.

Partnerschap gemeente en schoolbesturen

Allereerst is het van belang te bepalen welke rol de gemeente inneemt in het lokaal onderwijsbeleid en in welke verhouding zij staat tot het onderwijsveld. De gemeente hecht grote waarde aan een goede samenwerking met de schoolbesturen.

Partnerschap van gemeente en schoolbesturen heeft als kenmerken:

- samenwerking van partijen;
- autonomie van de schoolbesturen inzake de kwaliteit van het onderwijs;
- cofinanciering;
- verantwoording op resultaten;
- subsidievoorwaarden, door de gemeente te stellen met prestatie-indicatoren.

Inhoudelijke ontwikkeling

De inhoudelijke hoofdpunten voor de periode 2005-2008 worden hieronder kort geduid. Ze zullen in de vervolghoofdstukken nader uitgewerkt worden.

1 Netwerkstructuren versterken

De gemeente Delft richt zich op de versterking van netwerken ter ondersteuning van de onderwijsfunctie. Dit betekent concreet:

- Uitbouw van de brede school (2-16 jaar)
- Opzet en verdere invoering van de JGZ-teams in alle Delftse wijken

Hier ligt een relatie naar de ontwikkeling van zorgteams in het primair onderwijs. Van belang is hierbij de samenwerking met de WSNS-verbanden (4-12 jaar).

- Versterking van de Centrale Zorgcommissie

In het voortgezet onderwijs is de versterking van de Centrale Zorgcommissie, uitgevoerd door het Samenwerkingsverband vo Delft, aan de orde. Van toenemend belang voor de Zorgcommissie, maar ook voor de WSNS-verbanden, wordt in de komende periode de Leerling Gebonden Financiering.

- Een sluitende aanpak 16-23 jaar

Voor de oudere jeugd van 16-23 jaar worden de ontwikkelingen in het RMC-project 'Een sluitende aanpak' verder doorgezet. Met deze netwerken wordt als het ware een ruggengraat gemaakt voor de ondersteuning van de onderwijskolom van primair onderwijs tot voortgezet onderwijs.

2 Delft Kennisstad

Onder dit voor Delft beeldbepalende imago vallen onderwijsprojecten die voor een groot deel al in gang gezet zijn:

- DIA, de Delftse Informatiserings- en Automatiseringsafpraak
Het succesvolle DIA-traject wordt in de volgende beleidsplanperiode gecontinueerd.
Het vervolgplan DIA II is inmiddels vastgesteld.
- Stimulering techniek in het onderwijs
Het plan van aanpak is in september 2004 door alle partijen goedgekeurd. Elf Delftse basisscholen zijn begonnen om techniek een structurele plaats in hun lesprogramma te geven.
- Beroepsonderwijs
Inzake het beroepsonderwijs willen wij een 'aanjaagfunctie' gaan vervullen. Wat dit inhoudt, wordt op hoofdlijnen uitgewerkt in hoofdstuk 5 'Delft Kennisstad'.

3 Vernieuwd gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid

Het onderwijsachterstandenbeleid is als gevolg van beleidswijzigingen van de regering – die, zoals bij de recente behandeling van de rijksbegroting 2005 bleek, niet altijd op de instemming van de Tweede Kamer kunnen rekenen – erg in beweging.

De gemeente Delft heeft al vooruitgelopen op deze beleidswijzigingen door:

- de overlegstructuur met het samenwerkingsverband GOA anders in te richten;
- het lopende GOA-plan voor de periode 2002-2006 open te breken en vroegtijdig, met inzet van de huidige middelen en opgebouwde voorzieningen, een lokaal achterstandbeleid voor de periode 2005-2008 te ontwikkelen. Hiermee wordt tegelijkertijd een in het verleden geuite wens vervuld om het onderwijsbeleidsplan en het GOA-plan in de voorbereiding en uitvoering gelijk te trekken.

In deze vernieuwde opzet blijven gemeenten en scholen op elkaar aangewezen in de bestrijding van onderwijsachterstanden. Ieder vanuit een eigen verantwoordelijkheid met een gemeenschappelijk doel: onderwijsachterstanden voorkomen en bestrijden. De verantwoordelijkheid voor de bestrijding van onderwijsachterstanden komt in de feitelijke uitvoering meer bij de schoolbesturen te liggen.

De gemeente Delft tracht het vernieuwde GOA-beleid vooral ook te verbinden met het overige zorgbeleid in het onderwijs (WSNS, Samenwerkingsverband vo Delft) of aansluitend op het onderwijs (JGZ en Jeugdzorg en bredeschoolbeleid).

In hoofdstuk 3 'Kansenbeleid' treft u de verdere uitwerking van het achterstandenbeleid aan.

4 Continuering van breed vormende aspecten van het Delftse onderwijsbeleid

De onderdelen schoolzwemmen, vakonderwijs, lichamelijke opvoeding, natuur- en milieueducatie (NME) en kunst- en cultuureducatie (CKE) maken al over lengte van jaren deel uit van het onderwijsbeleidsplan en zullen ook in de periode 2005-2008 worden gecontinueerd. Zie hiervoor de hoofdstukken 4 'De Delftse plus op onderwijs' en 7 'De ondersteuning van het Delftse onderwijs'.

Deze onderwerpen worden nader uitgewerkt in de hoofdstukken 2 'De leerling centraal' en 6 'De brede school'.

Communicatie over onderwijsbeleid

Bij de vaststelling van het OBP is afgesproken dat voorafgaande aan de ontwikkeling van dit plan een 'gemengde werkgroep', met vertegenwoordigers van de scholen, besturen en de gemeente, zich zou buigen over de communicatie in het onderwijsbeleid. De wens daartoe heeft niet te maken met een slechte communicatie op dit moment. Eerder leidt de nieuwe taakverdeling en rolverdeling, gekoppeld aan nieuwe communicatiemiddelen (ICT), tot een heroverweging van de posities van gemeente en schoolbesturen, met een daarbij passende wijze van communiceren.

Hierna treft u de belangrijkste doelstellingen aan en een dozijn voorstellen om de communicatie rond het onderwijsbeleid te versterken.

Door de werkgroep zijn de volgende doelen voorgesteld voor een goede communicatie over het onderwijsbeleid in de gemeente Delft:

- wederkerigheid bevorderen tussen gemeente, schoolbesturen en leerkrachten;
- effectiever overleggen tussen gemeente en schoolbesturen;
- het onderwijsbeleid bekend maken bij ouders en leerkrachten.

Met twaalf voorstellen aan de gemeenten en de schoolbesturen geeft de werkgroep aan hoe de communicatie op een moderne wijze effectief kan worden vormgegeven:

- Voorstel 1: Benoem bij elk gesprek/overleg ieders rol, zodat partijen weten wat er van ze verwacht wordt.
- Voorstel 2: Maak besluitvormingsprocedures duidelijk door aan een plan of voorstel altijd een besluitvormingsparagraaf toe te voegen.
- Voorstel 3: Zorg voor een goed overzicht van procedures en besluitvorming en maak dat actief bekend.
- Voorstel 4: Creëer ruimte voor informeler overleg, zodat je elkaar beter leert kennen en bijvoorbeeld leert aanvoelen waar de politiek wel/niet wil bewegen.
- Voorstel 5: Maak een digitale onderwijsnieuwsbrief met daarin alle onderwijsonderwerpen die voor schoolbesturen, beleidsmedewerkers en leerkrachten interessant zijn. Daarin kan naast de verschillende projecten en plannen aandacht zijn voor actuele ontwikkelingen binnen het onderwijsbeleid. Werk voor de onderwerpbepaling en kwaliteitsbewaking met een redactie van uiteenlopende samenstelling en een tekstschrijver. Hiermee vervallen alle losse nieuwsbrieven.
- Voorstel 6: Breid de onderwijsportal uit. De inhoud is nu versnipperd, niet compleet en vaak niet actueel. Een inhaalslag en zeer regelmatige verversing van de inhoud maken dit instrument bruikbaar.
- Voorstel 7: Breid de onderwijsportal uit met een extranet, waar leden toegang hebben tot specifieke informatie.
- Voorstel 8: Organiseer een jaarlijkse onderwijsdag, waar dialoog en uitwisseling centraal staan. Onderzoek de mogelijkheden om de studiedagen van WSNS hiervoor te gebruiken.
- Voorstel 9: Houd structurele kijkdagen voor bestuurders/beleidsambtenaren bij scholen om de resultaten van het onderwijsbeleid in de praktijk te zien.
- Voorstel 10: Schaf de werkgroep Onderwijsbeleid af en zet zwaarder in op het G3- en K4-overleg. Voeg hier het rectorenoverleg en overleg vanuit speciaal onderwijs aan toe. De nadruk ligt op informeel overleg met als doel meer kruisbestuiving tussen de diverse schoolbesturen en de gemeente.
- Voorstel 11: Zorg voor een centrale boodschap die in alle uitingen gebruikt wordt.
- Voorstel 12: Zorg ervoor dat onderwijszaken structureel onder de aandacht van de pers komen.

Agenda voor de toekomst

De gemeente Delft profileert zich in de volle breedte als 'Delft Kennisstad'. In een steeds veranderende en zich ontwikkelende kennismaatschappij neemt het onderwijs de centrale plaats in. Door een breed, gevarieerd en goed op elkaar afgestemd kennisaanbod stellen we de leerlingen in staat om hun persoonlijke en maatschappelijk gewenste kennisniveau te realiseren. We achten het van belang dat er een evenwichtige samenleving ontstaat, waar men elkaar met respect benadert en zich voor elkaar verantwoordelijk voelt.

Vanuit deze gedachte redenerend besteden we in dit Onderwijsbeleid nadrukkelijk aandacht aan de mogelijkheid om alle Delftse leerlingen voldoende ontwikkelingskansen te bieden.

Vrijheid van onderwijs

Een onderwijsbeleidsplan beschrijft het beleid voor vier jaar op hoofdlijnen. Maar onderwijsbeleid laat zich lang niet altijd voor vier jaar vastleggen. Een van onze uitgangspunten is het Delftse onderwijsbeleid dynamischer en flexibeler te maken. Zo willen wij over twee jaar een tussenbalans opmaken met beleidsaanpassingen als de noodzaak daarvoor aanwezig blijkt. In dat kader hebben wij op 16 maart 2005 een onderwijsmiddag gehouden, waarin de toekomst van het Delftse onderwijs centraal stond. De middag was een groot succes met een diversiteit aan deelnemers: leraren, docenten, directeuren en rectoren uit het onderwijs, ouders, ondersteuners, bestuurders en raadsleden gaven blijk van hun belangstelling. Een korte weergave van de bijeenkomst treft u hieronder aan.

Thema 1 Witte en zwarte scholen: is verplichte spreiding wenselijk?

De deelnemers vinden spreiding wenselijk als er geen sprake is van een gemengde opbouw in een school of klas. Daarbij speelt minder de tegenstelling 'wit en zwart' dan het opleidingsniveau van de ouders een rol. Verplichte spreiding wordt niet als een optie gezien.

Verder is de demografische opbouw van de wijk waar de school staat van belang. Deze opbouw zal en mag een weerspiegeling zijn van de samenstelling van de leerlingenpopulatie. Als je daar wat aan wilt doen, dan niet via onderwijsbeleid, maar via woningbouw- en huisvestingsbeleid: 'Bouwen om te integreren'.

In Delft is nauwelijks sprake van zwarte scholen. Het speelt in één wijk (Voorhof/Poptahof) en daar zijn de scholen een afspiegeling van de bevolkingssamenstelling in de wijk.

Thema 2 Voor ieder kind een dagarrangement:

een leuk en verantwoord programma onder en buiten schooltijd.

Geconstateerd wordt dat maatschappelijke ontwikkelingen dwingen tot dagarrangementen. Maar deelname moet een vrije keuze van de ouders blijven. Vanwege pedagogische afstemming is men voorstander van een koppeling aan de school. Wel met de toevoeging dat de school een herkenbaar onderwijsinstituut moet blijven. Er zal sprake moeten zijn van een pedagogische afstemming tussen aanbieders.

Dagarrangementen moeten in principe toegankelijk zijn voor alle kinderen, niet alleen voor kinderen van tweeverdieners. Belangrijk is dat er voor kwalitatief goede en goed gecoördineerde arrangementen middelen beschikbaar komen, zoals voor huisvesting en coördinatie.

Thema 3 Onderwijsbeleid geef je samen vorm.

Het samen beleid maken is heel breed opgepakt. Dit vanuit de gedachte dat de school een vindplaats is van problematiek, maar niet alles zelf kan oplossen. De omgeving van de school moet als het ware dichterbij komen. Daarbij kan pas echt partnerschap ontstaan, als er sprake is van:

- een overeenstemmende visie en missie;
- opgebouwde en onderhouden relaties op basis van respect;
- goede informatie en communicatie.

De ouders worden gezien als zeer belangrijke partners, die nauwer bij de school betrokken moeten worden. Wel vanuit de gedachte dat niet alles voor hen geregeld moet worden, dat zij zelf verantwoordelijk zijn. Daarbij moeten ze alle benodigde informatie en ondersteuning krijgen.

Ook de verticale samenwerking tussen primair- en voortgezet onderwijs is een aandachtspunt. Er zouden meer uitwisselingsbijeenkomsten voor de leraren moeten plaatsvinden. De kinderen moeten langduriger vooraf kunnen wennen. Het meest vergaand is in dit kader de suggestie voor een nieuw schooltype voor 4-15-jarigen. Een laatste onderwerp dat hier naar voren gebracht wordt, is de samenwerking tussen de zorgverbanden WSNS, SWV vo en GOA. Die kan hechter worden. De middelen voor WSNS en GOA zouden gebundeld kunnen worden.

Bij alle samenwerkingsrelaties moet het kind het centrale doel zijn.

Thema 4 Vmbo: het beste onderwijs voor vakmanschap.

Het vmbo gaat de deelnemers aan de onderwijsdag zeer ter harte. Centraal in de discussie staat het slechte imago. Dat wordt vooral gevoed door continu negatieve berichtgeving in de media, terwijl het vmbo zoveel te bieden heeft. Het is een schooltype met veel verschillende mogelijkheden en lagen: basis-, kaderberoeps-, gemengde en theoretische leerweg. Er vinden veel goede projecten plaats, die zelden de pers halen.

Als oplossingsmogelijkheden voor een goede positie van het vmbo worden genoemd:

- de aansluiting van het basisonderwijs op het vmbo versterken, zowel wat betreft inhoud als aanpak en afstemming;

- de aansluiting van het vmbo op het mbo verbeteren, met name de overname van competentiegericht leren, zoals dit in het mbo al plaatsvindt;
- onderwijs op maat, door een beroep te doen op de zelfstandigheid van de leerling en diens competenties;
- leerwerktrajecten opzetten;
- de gemeente kan een rol spelen in het bieden van faciliteiten.

Thema 5 Het belang van technisch onderwijs en de rol van het Techniek Museum Delft.

Nauw aansluitend op het imagoprobleem van het vmbo wordt het imagoprobleem van techniek aangegeven.

De deelnemers van de onderwijsmiddag zijn het eens over de grote waarde van techniekonderwijs vanaf jonge leeftijd. Het moet een vaste plaats krijgen, maar bij voorkeur niet als apart vak. Om tot uitdrukking te brengen dat techniek alle aspecten van het leven raakt, zou het een plaats moeten krijgen binnen leergebieden als handvaardigheid en wereldoriëntatie.

Techniek biedt het onderwijs vele mogelijkheden, kan een vliegwielfunctie vervullen. Techniek:

- leert kinderen op een andere wijze denken;
- biedt mogelijkheden om intellectuele vaardigheden te combineren met handvaardigheid;
- levert een bijdrage aan emancipatie;
- is een instrument in de koppeling van onderwijs en bedrijfsleven;
- kan onderwijs leuker maken.

Delft hoort als techniekstad een voorhoedepositie in te nemen, met gebruikmaking van de Delftse techniekinfrastructuur:

TU, Techniek Museum. Dit zou geconcretiseerd kunnen worden middels technoplekken in de stad, waar kinderen met techniek aan de slag gaan.

De deelnemers van de onderwijsmiddag geven aan dat een mentaliteitsverandering nodig is, ook bij de leraren. Daarvoor moet techniek een juiste plaats krijgen in de opleiding, waardoor er meer bezieling bij docenten kan ontstaan.

Thema 6 Onderwijs en zorg op maat.

Doorgaande zorglijnen oordeelt men als zeer belangrijk. Als knelpunten voor zorg op maat worden aangegeven:

- gebrek aan coördinatie;
- het isolement van zorgaanbieders;
- een aanbodsgerichte in plaats van vraaggerichte werkwijze.

De zorgstructuur in het voortgezet onderwijs wordt als goed geregeld aangeduid. Die voor het primair onderwijs behoeft de nodige aandacht.

Thema 7 Extra zetje voor kinderen in achterstandssituaties.

Ook in deze gespreksgroepen speelt de betrokkenheid van ouders een belangrijke rol. Alleen als die er is, wordt het mogelijk om de leerresultaten van deze kinderen te verbeteren. Om de ouders te bereiken worden verschillende suggesties gedaan:

- leg al een link bij de inburgering;
- betrek sleutelfiguren (gastvrouwen) bij de oudergesprekken;
- maak gebruik van één-op-één-contacten met ouders en leg uit wat je van hen verwacht;
- organiseer oudercursussen;
- verzorg goede en uitgebreide voorlichting over de schoolkeuze.

Ook hier wordt een pleidooi gehouden voor onderwijs 'op maat'. Coöperatief leren en tutoring moeten worden ingepast.

Het is goed als de zogeheten doelgroepkinderen al vanaf driejarige leeftijd, met hun ouders, naar school gaan.

Ook de brede school kan een instrument zijn om iets te doen aan een belemmerende thuissituatie van sommige kinderen.

Agenda voor de toekomst

Luisterend naar alles wat de afgelopen tijd in de gesprekken over en om het OBP is gezegd, komt naar de mening van het college een viertal thema's naar voren dat zich leent voor een plek op de 'Agenda van de toekomst'. Het gaat om thema's die in het OBP in meer of mindere mate wel aan de orde komen, maar die ook zo actueel zijn dat ze meer aandacht verdienen. Dit betekent dat, naast alles wat de komende tijd in OBP-verband gaat gebeuren, de komende twee jaar over deze thema's gedacht en gediscussieerd gaat worden. De precieze opzet wordt in nauw overleg met de schoolbesturen vormgegeven.

1. *Versterking van de positie van alle achterstandskinderen*

Langzaamaan wordt zichtbaar dat 'de etnische factor' minder belangrijk wordt als bepalende factor voor het succes van de schoolloopbaan van een kind. De sociaal-economische achtergrond en het opleidingsniveau van de ouders tellen echter nog altijd heel zwaar. Welke consequenties moet dit hebben voor het onderwijsachterstandenbeleid? Heeft spreiding van leerlingen over scholen zin en zo ja: hoe zou dat kunnen?

2. *Het imago van het vmbo*

Delft kent een vmbo met zeer veel mogelijkheden. Toch heeft het vmbo ook in Delft last van het negatieve beeld dat landelijk over dit onderwijs bestaat. Wat kan daaraan gedaan worden, zodat vaker positief voor het vmbo gekozen gaat worden?

3. *Ouderparticipatie*

Over het belang van de rol van de ouders bij de 'loopbaan van het kind' bestaat geen verschil van mening. Wel is er veel discussie over de vraag hoe de verantwoordelijkheden van ouders, scholen, kinderopvang en hulpverleners zich tot elkaar verhouden. Daarnaast zijn er de nodige suggesties om de positie van de ouders ook concreet te verbeteren.

4. *De toeloop naar het praktijkonderwijs*

Een belangrijk punt van aandacht is de toeloop van leerlingen naar het praktijkonderwijs (voortgezet onderwijs voor leerlingen waarvan men niet verwacht dat zij een vmbo-diploma zullen kunnen halen). Leerlingen die in het basisonderwijs nog wel in de reguliere school gehouden kunnen worden, stromen in te groten getale uit naar deze afzonderlijke onderwijssoort.

Instemmen met deze agenda voor de toekomst (**Beslispunt 1**).

1.3 Besluitvorming

Het OBP beschrijft voor een periode van vier jaar wat de inzet is van de gemeente Delft voor het Delftse onderwijs. In die zin is het een vrijwel allesomvattende beschrijving van het lokaal onderwijsbeleid voor primair en voortgezet onderwijs. Veel van het beleid is al vastgesteld door de gemeenteraad: het GOA-plan 2005-2008, Stimulering Techniekeducatie, DIA II.

Het bredeschoolbeleid zal via een apart besluitvormingstraject worden aangeboden.

Voor een beperkt aantal onderdelen zal nog besluitvorming via dit OBP worden gevraagd. Dit zal steeds als een apart beslispunt in de tekst worden aangegeven. Een overzicht van alle beslispunten is als bijlage 3 aan deze nota toegevoegd.

2 De leerling centraal

2.1 Zorg in en om de school

In 'De bakens verzet', het vorige OBP, hebben de gemeente Delft en de schoolbesturen met een aantal initiatieven getracht ontwikkelingen op gang te brengen voor een kwalitatief goede school- en leeromgeving voor zorg- en risicoleerlingen.

De initiatieven vinden plaats voor alle leerlingen, maar zijn soms specifiek gericht op doelgroepkinderen. Voor de overzichtelijkheid wordt in dit OBP aan beide groepen een apart hoofdstuk gewijd. In dit hoofdstuk staat het beleid gericht op alle leerlingen centraal. In hoofdstuk 3 'Kansenbeleid' geven we de specifieke aandacht voor de doelgroepkinderen weer. Het zal duidelijk zijn dat het beleid in beide hoofdstukken in hoge mate met elkaar samenhangt.

Terugkijkend kunnen we constateren dat er in de vorige beleidsplanperiode aanzienlijke resultaten zijn geboekt. Vermeldenswaard zijn de realisatie van een aantal grote projecten:

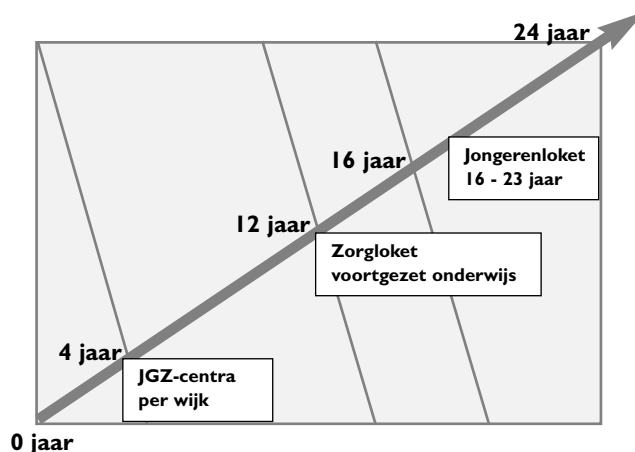
- het Zorgloket voortgezet onderwijs;
- het project 'Een sluitende aanpak 16-23-jarigen';
- de totstandkoming van een nevenvestiging van de J.C. Pleysierschool voor vso-zmok, waarin het regionaal centrum voor voortijdig schoolverlaters De Wissel is ondergebracht;
- de start in 2004 van twee JGZ-teams in Wippolder en Poptahof.

Het is niet gelukt om in het primair onderwijs een zorgplatform te realiseren. Afstemming van inhoudelijke beleidsontwikkelingen binnen de WSNS-verbanden en het GOA-samenwerkingsverband bleek niet haalbaar. Ook de pogingen om tot één Delfts samenwerkingsverband WSNS te komen hebben nog niet tot resultaat geleid. Wel is er in toenemende mate sprake van een goede samenwerking tussen de beide samenwerkingsverbanden onderling en van beide samenwerkingsverbanden met de gemeente. Wij dringen er bij de schoolbesturen in het po op aan om op korte termijn te besluiten tot één samenwerkingsverband WSNS-GOA (**Beslispunt 2**). De gemeente is bereid die ontwikkeling actief te ondersteunen. Gezien het feit dat verscheidene schoolbesturen ook buiten Delft werkzaam zijn, zou een dergelijk verband zich niet alleen tot Delft hoeven te beperken.

Bij de beleidsinitiatieven voor de planperiode 2005-2008 zullen wij aansluiten bij eerder door ons vastgestelde kaders en uitgangspunten inzake het preventief jeugdbeleid. Daar hebben wij aangegeven dat wij ketens van voorzieningen willen realiseren. Ketens die zich richten op het voorkomen en oplossen van problemen die een ononderbroken ontwikkeling van kinderen in de weg staan. Daarbij gaan wij in de allereerste plaats uit van een goede schoolinterne zorgstructuur. Beleid voor schoolinterne zorg wordt ontwikkeld vanuit de samenwerkingsverbanden WSNS en het Samenwerkingsverband vo Delft. De schoolexterne zorg kan daarop aansluiten. Voorwaarde hiervoor is dat alle scholen beschikken over een zorgteam.

Bij de vorming van de zorgketens – eerstelijns knooppunten genoemd – is gekozen voor een indeling die aansluit bij de socialisatiefasen van kinderen:

- voor kinderen van 0-12 jaar willen wij onderwijs koppelen aan de JGZ-centra;
- voor de 12- tot 16-/18-jarigen is het Zorgloket van het Samenwerkingsverband vo Delft het concentratiepunt;
- voor de oudere jeugd van 16-23 jaar is dit het Jongerenloket Voortijdig Schoolverlaten van het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC).

De gemeente Delft gaat ervan uit dat, voordat een school bepaalt dat een leerling in aanmerking komt voor schoolexterne hulp, op die school eerst alle mogelijkheden zijn onderzocht om de leerling te helpen.

Dit veronderstelt een goede schoolinterne zorgfunctie: zorgteams die functioneren binnen een ontwikkeld zorgbeleid op school- en lokaal niveau.

Continuüm van zorg

Het continuüm van zorg gaat uit van het principe dat zorg eerst wordt gegeven door de groepsleraar of mentor, dan op schoolniveau, en dat bij toenemende problematiek hulp 'van buiten' wordt gezocht. Binnen de Delftse samenwerkingsverbanden worden vijf niveaus onderscheiden:

- niveau 1: reguliere zorg: (goeps)leraar, interne begeleider, mentor
- niveau 2: extra zorg: zorgteam
- niveau 3: bovenschoolse zorg: WSNS, JGZ-team, Centrale Zorgcommissie (SWVVO), De Wissel, Basta
- niveau 4: speciale zorg: cluster 1, 2, 3 of 4
- niveau 5: zeer speciale zorg: Intramurale Jeugdzorg

Zorgteam

De leerlingbegeleiding op de scholen wordt steeds vaker verbreed middels het werken met zorgteams, met name waar het de psychosociale begeleiding van de leerling betreft. Momenteel zijn op alle scholen voor voortgezet onderwijs in Delft interdisciplinaire zorgteams aanwezig. Ook op steeds meer scholen voor primair onderwijs is dat het geval. Voor een goede afstemming van het schoolinterne zorgbeleid op de bovenschoolse zorg is het noodzakelijk dat alle scholen gaan beschikken over een intern zorgteam.

De gemeente streeft ernaar dat alle scholen gaan beschikken over een intern zorgteam (**Beslispunt 3**).

De zorgteams functioneren onder verantwoordelijkheid van de betreffende school.

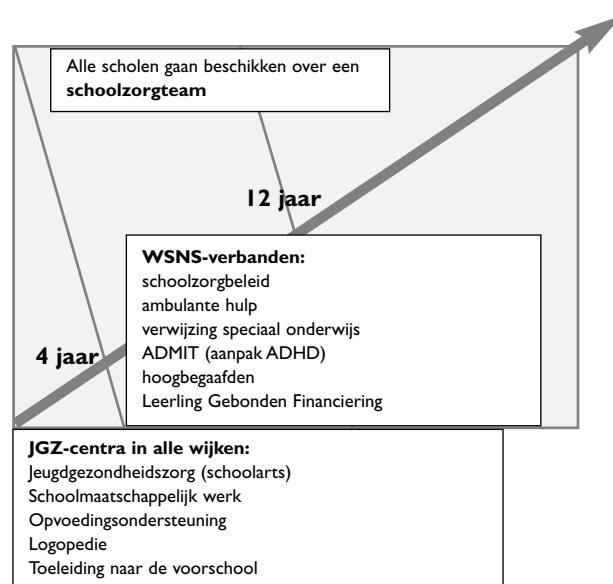
Doelstelling en taak van de zorgteams is om de begeleiding van 'zorgleerlingen' te optimaliseren en voortijdig schoolverlaten te voorkomen. Daartoe wordt binnen de zorgteams gewerkt aan:

- het bundelen van deskundigheid;
- het opstellen van begeleidingsplannen.

Hieronder wordt nader ingegaan op de vorming en uitbouw van de eerstelijns knooppunten en worden de andere 'zorgontwikkelingen' die voor de betreffende leeftijdsgroep gelden, in samenhang beschreven.

2.2 Primair onderwijs

De gemeente Delft hecht groot belang aan het vroegtijdig signaleren van problemen bij kinderen. Problemen die direct gerelateerd zijn aan het onderwijsleerproces worden vanuit de school verbonden met het beleid van de samenwerkingsverbanden Weer samen naar school. Deze verbanden verzorgen de scholing van leerkrachten, en 'zorgdeskundigen', zoals interne begeleiders, bieden in sommige situaties ambulante hulp en regelen de doorverwijzing naar het speciaal (basis)onderwijs.

JGZ-centra in de wijken

In Delft is ervoor gekozen om in elke wijk een JGZ-centrum te realiseren. Binnen dit centrum is een JGZ-team actief, waarin verschillende disciplines/functies zijn vertegenwoordigd: jeugdartsen, verpleegkundigen, assistenten, opvoeddeskundigen en schoolmaatschappelijk werkers.

In de visie van de gemeente Delft is het JGZ-centrum voor zowel ouders en andere opvoeders (waaronder scholen) als kinderen een fysiek herkenbare, bekende en laagdrempelige voorziening in de wijk. Kennis en deskundigheid worden binnen de verschillende disciplines van het team gedeeld, waardoor er betere uitwisseling van informatie plaatsvindt, sneller gehandeld kan worden en ouders en kinderen eenvoudiger doorverwezen kunnen worden naar andere deskundigen.

Momenteel hebben twee wijken een JGZ-centrum. Binnen deze onderwijsbeleidsplanperiode zullen in alle wijken van Delft (in totaal zeven) JGZ-centra worden gerealiseerd.

In dit kader wordt een aantal onderwijsbeleidslijnen afgestemd op bovenstaande ontwikkelingen, namelijk:

- 1 schoolmaatschappelijk werk/opvoedingsondersteuning;
- 2 logopedie;
- 3 toeleiding naar de voorschool.

Schoolmaatschappelijk werk/opvoedingsondersteuning

De inzet van het schoolmaatschappelijk werk is erop gericht de schoolloopbaan en de ontwikkeling van leerlingen in de schoolleeftijd zo goed mogelijk te laten verlopen. Daar waar zich sociaal-emotionele problemen voordoen, waardoor het kind belemmerd wordt in zijn schoolloopbaan en ontwikkeling, biedt de schoolmaatschappelijk werkster vroegtijdige hulp of consultatie.

Vanuit de gemeente Delft worden sinds 1998 uren schoolmaatschappelijk werk beschikbaar gesteld. In eerste instantie konden alleen de GOA-scholen gebruikmaken van deze voorziening. Uit evaluaties blijkt duidelijk dat het schoolmaatschappelijk werk voldoet aan een behoefte van de scholen en als aanvullend op de zorg voor leerlingen wordt ervaren. Met de realisatie van de JGZ-centra, waaraan de functie van schoolmaatschappelijk werk/opvoedingsadvies is verbonden, wordt het mogelijk gemaakt dat alle basisscholen de beschikking krijgen over schoolmaatschappelijk werk.

Scholen met een zorgteam met de intern begeleider als coördinerende functie, komen voor schoolmaatschappelijk werk in aanmerking. Vanuit het JGZ-team wordt deelgenomen aan het periodiek overleg van het zorgteam, waarbij het uitgangspunt is dat er aan concrete problematiek wordt gewerkt en dat er efficiënt wordt overlegd.

Zoals gesteld in de startnotitie OBP blijft de school (de intern begeleider) de houder van het (school-) probleem van het kind en functioneert daardoor als centraal aanspreekpunt. Wel kan, wanneer zwaardere vormen van hulpverlening aan de orde zijn, de coördinatie daarvan bij hulpverleners komen te liggen, maar altijd in nauwe samenwerking met de school.

Daarbij is het vanzelfsprekend dat ouders eerstverantwoordelijk zijn voor de opvoeding van hun kinderen en dat normaal gesproken geen acties ondernomen kunnen worden zonder de toestemming van de ouders.

Het JGZ-team heeft een faciliterende rol. Het team helpt en adviseert zolang mogelijk, waarbij uitgangspunt geldt dat de zorg zoveel mogelijk in of vanuit het eigen systeem (= de school) wordt gegeven. Bij veelomvattende complexe problematiek kan vanuit het JGZ-team doorverwijzing plaatsvinden naar de tweedelijns gezondheidszorg.

Vanaf het schooljaar 2006/2007 worden de functies van schoolmaatschappelijk werk (SMW) en opvoedingsondersteuning geïntegreerd. Het betreft hier immers goeddeels overlappende functies op hetzelfde gebied als waarop de ouders, de school en de kinderopvang actief zijn. Hiervoor worden aanzienlijk meer middelen beschikbaar gesteld, dan voordien het geval was. Als alle scholen meedoen, is er 135 uren SMW/opvoedingsadvisering nodig. De GOA-scholen krijgen verhoudingsgewijs meer uren SMW/opvoedingsadvisering dan de niet GOA-scholen toegerekend. Het aantal (GOA-)scholen in de wijk ligt ten grondslag aan de berekening van het aantal per wijk beschikbare uren. In een wijk kunnen die uren vraaggericht worden ingezet, met andere woorden: zoveel mogelijk bij de actuele problemen en risico's.

In de urenberekening is meegenomen de uitbreiding van SMW/opvoedingsadvisering naar de voorscholen en een inlooppreekuur met kortdurende behandeling per wijk.

De middelen worden verkregen door verschuivingen binnen het OBP (o.a. de veranderingen bij schoolbegeleiding) en een te verwachten rijksbijdrage uit de Impulsmiddelen Opvoedingsondersteuning vanuit het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Uit deze middelen wordt ook een bijdrage geleverd aan de huisvestingskosten van de JGZ-centra.

De functie SMW/opvoedingsadvisering wordt uitgebreid tot 135 uur/week (**Beslispunt 4**).

Logopedie

De centrale doelstelling van de schoollogopedie is het vroegtijdig signaleren van problemen bij kinderen van 5 jaar op het gebied van spraak, taal, stem en gehoor.

Op rijksniveau is besloten om preventieve logopedie in het Landelijke Basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg op te nemen. Concreet gaat het hier om het screenen van alle 5-jarigen (groep 2). In de verschillende overleggen met het onderwijsveld is meer dan eens het signaal naar voren gekomen dat het enkel en alleen screenen van 5-jarigen, mede in het licht van het WSNS-beleid, een zeer karige voorziening/aanbod betreft. De gemeente onderkent deze zorgen en is bereid om een extra budget beschikbaar te stellen (€ 16.000) voor het uitvoeren van aanvullende activiteiten.

Hierdoor wordt ruimte gemaakt, zodat de logopedist, naast het screenen van alle 5-jarigen, ook op aanvraag van het zorgteam een diagnose kan stellen, kinderen kortdurend (maximaal vier keer) kan begeleiden en voorlichting kan geven aan een kind en zijn of haar ouders. De logopedische screening uit het landelijk basistakenpakket wordt aangevuld met de producten 'diagnose op verzoek' en 'kortdurende begeleiding' (**Beslispunt 5**).

Toeleiding naar de voorschool

Binnen het GOA-beleid (zie hoofdstuk 3 'Kansenbeleid') ligt het accent op de Delftse voorscholen. Om te bevorderen dat zoveel mogelijk kinderen die tot de GOA- doelgroep behoren een voorschoolpeuterspeelzaal bezoeken en daar een educatief programma volgen, zijn afspraken gemaakt over het toeleiden van deze kinderen naar de voorscholen. Tijdens de reguliere bezoeken van de baby's en peuters uit de GOA-doelgroep aan het consultatiebureau van het JGZ-centrum, wordt op gestructureerde wijze (aan de hand van een uitgewerkt protocol) het belang van de Delftse voorschool bij ouders onder de aandacht gebracht.

voorziening	doelstelling	kenmerk subsidie	subsidie-voorwaarden	budget
SMW/ opvoedingsadvies	De inzet van het SMW/opvoedingsadvies is erop gericht de schoolloopbaan en de ontwikkeling van leerlingen in de (basis-) schoolperiode zo goed mogelijk te laten verlopen	Activiteitsubsidie aan een uitvoerende instelling, na een aanbestedingsprocedure voor inzet schoolmaatschappelijk werk/opvoedingsadvies in 7 JGZ wijkteams	Scholen kunnen gebruikmaken van deze voorziening indien er een schoolzorgteam is Subsidievoorwaarden: jaarlijks een verslag en verantwoording over de inzet van de middelen door de uitvoerende instelling	Vanwege aanbestedingsprocedures wordt hier geen budget genoemd
Logopedie	De spraak- en taalontwikkeling van kinderen verloopt snel. Voor het zevende jaar is de ontwikkeling grotendeels voltooid. Stoornissen en achterstanden dienen daarom zo vroeg mogelijk te worden signaleerd. (In sommige gevallen is dat al gebeurd bij het consultatiebureau, voor kinderen van 0-4 jaar) De schoollogopedist komt op school voor: - onderzoek van een hele jaargroep (5-jarigen); - onderzoek van kinderen uit andere groepen, op aanvraag; - kortdurende ondersteuning.	Activiteitsubsidie aan de GGD bovenop de gemeentelijke basissubsidie, voor uitvoering van het basispakket logopedie en een extra pakket: max. 4 kortdurende behandelingen. Ruimte voor het schoolteam voor een screening op verzoek	Scholen krijgen via de JGZ-centra een jaarlijkse taal-spraak-screening van de 5-jarige leerlingen. Voor een beperkte groep kinderen, aan te geven door het schoolzorgteam, is er ruimte voor een kortdurende (max. 4) behandeling. Voorwaarden voor toekenning: de aanwezigheid van een intern schoolzorgteam	Idem

Samenwerking met de WSNS-verbanden

De realisatie van JGZ-teams binnen de gemeente Delft heeft ertoe geleid dat de gesprekken tussen de gemeente Delft en de coördinatoren WSNS zijn hervat. Doel van deze gesprekken was om na te gaan in hoeverre het SMW/opvoedingsondersteunend aanbod vanuit de gemeente afgestemd kan worden op en gebundeld kan worden met het schoolmaatschappelijk werk dat vanuit de samenwerkingsverbanden WSNS wordt geboden.

In deze gesprekken is de intentie uitgesproken dat daar waar het gemeentelijk beleid en het zorgbeleid van de samenwerkingsverbanden op elkaar kan worden afgestemd en versterkt, deze kansen worden aangegrepen. Inmiddels heeft er op een tweetal andere thema's al daadwerkelijk samenwerking/afstemming plaatsgevonden, namelijk: het onderzoek naar de realisatie van een nevenvestiging van het Pedologisch Instituut (lesplaats voor kinderen uit het Medisch Kleuterdagverblijf) en het beleid rondom ADMIT, gericht op kinderen met ADHD.

Hoogbegaafdheid

Een ander mogelijk thema dat zich leent voor een samenwerking is de zorg voor hoogbegaafden. Hoogbegaafdheid wordt in toenemende erkend als een mogelijk onderwijsprobleem. In Delft hebben twee scholen – de Jan Vermeerscholen en de Max Havelaarschool – een gezamenlijk initiatief genomen om een hulpvoorziening voor hoogbegaafde kinderen te gaan inrichten. Wij willen deze scholen steunen bij het vormgeven van hun initiatief. De gemeente en de schoolbesturen onderzoeken gezamenlijk of een lokaal beleid voor hoogbegaafde kinderen gewenst is. Bij dit onderzoek zal de gemeente Delft de reeds ontwikkelde initiatieven en bestaande samenwerkingsrelaties betrekken. **(Beslispunt 6)**.

Uitbouw overleg

Gedurende deze beleidsplanperiode zal, op initiatief van de gemeente Delft, met elkaar worden nagegaan of verdere uitbouw van de samenwerking tot de mogelijkheden behoort. Betrokkenen vanuit het speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs hebben aangegeven te willen deelnemen aan periodiek overleg in dit kader. Vanuit het belang dat de gemeente hecht aan goede, effectieve zorglijnen zal de gemeente Delft ook andere zorgpartners bij deze ontwikkelingen betrekken: Jeugdformaat en OnderwijsAdvies.

Leerling Gebonden Financiering

Naast de hiervoor genoemde punten van nadere afstemming rond MKD-kinderen en ADMIT is vanuit het speciaal onderwijs ook aangegeven dat er ook beleid gevoerd zou moeten worden bij de Leerling Gebonden Financiering. (het zogeheten 'rugzakje').

Ouders en onderwijs zien vaak door de bomen het bos niet meer in de wet- en regelgeving betreffende de LGF. Onduidelijk is daarbij wie welke stappen op welk moment moet zetten om een LGF te kunnen aanvragen. Uit de praktijk blijkt dat in veel gevallen ouders, onderwijs en (hulpverlenings-) instellingen op elkaar wachten bij het aanleveren van de noodzakelijke rapportages. Gevolg is dat een indicatiestelling, noodzakelijk om een LGF te kunnen aanvragen, vaak maanden op zich laat wachten. Tegelijkertijd blijken veel scholen in Nederland in hun beleidsontwikkeling nog onvoldoende stappen te hebben gezet om klaar te staan voor het geval zich een leerling met een rugzakje meldt. We achten het daarom van belang, dat ouders met een kind met een 'rugzakje' in een ontstane problematiek bij het vinden van een voor hun kind passende en gewenste school, ondersteuning moeten kunnen vinden bij de lokale overheid. De gemeente onderzoekt met de samenwerkingsverbanden en andere partners de mogelijkheden om ouders en scholen te ondersteunen bij vragen rond de Leerling Gebonden Financiering. **(Beslispunt 7)**.

Nevenvestiging Pedologisch Instituut

Vanwege gewijzigde regelgeving betreffende jeugdzorg kan het Medisch Kinder Dagverblijf (MKD), onderdeel van de stichting Jeugdformaat, niet langer het onderwijs verzorgen en bekostigen aan de bij hen geplaatste jonge kinderen. Dit versterkt de toch al in Delft aanwezige problemen bij het plaatsen van jonge risicokinderen in reguliere onderwijsvoorzieningen.

Een mogelijkheid om deze knelpunten op te lossen is het realiseren van een nevenvestiging PI in Delft. Dit model is op diverse plekken in Nederland reeds uitgewerkt. In overleg met de beide samenwerkingsverbanden WSNS, de directie van de PI-school in Den Haag, het management van stichting Jeugdformaat en het vakteam Onderwijs zijn de mogelijkheden tot vestiging in Delft verkend. Door alle direct betrokkenen aan dit overleg is geconcludeerd dat de realisatie ervan mogelijk en wenselijk is.

Tijdens de bespreking van de startnotitie OBP in de commissie WZO in oktober 2004 is toestemming verkregen om een stichtingsprocedure voor een nevenvestiging bij het Ministerie van OCW in gang te zetten. Op zijn vroegst kan aan het eind van het kalenderjaar 2005 een antwoord van de minister van OCW worden verwacht. Ervan uitgaande dat de minister een positieve beschikking afgeeft, kan de daadwerkelijke formele start, en daarmee gepaard gaand de bekostiging van de PI-nevenvestiging met ingang van augustus 2006 worden verwacht.

Met betrekking tot de tussenliggende periode hebben de betrokken partijen afspraken gemaakt om de huidige 'onderwijsvoorziening' vanuit stichting Jeugdformaat voort te zetten. De daarmee verbandhoudende kosten worden door de diverse partners gedragen. De gemeente Delft draagt daar voor € 12.000 (incidenteel) in bij (**Beslispunt 8**).

ADMIT

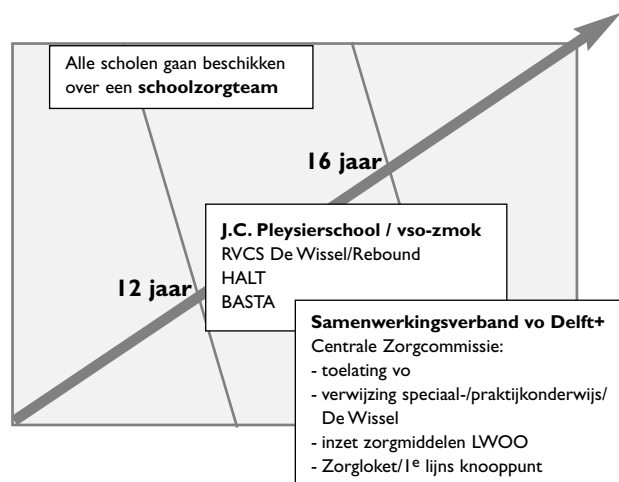
In de regio Delft is al enkele jaren sprake van regionale samenwerking tussen instellingen op het gebied van jeugdgezondheidszorg, jeugdzorg en onderwijsbegeleiding met betrekking tot de diagnostiek en ondersteuning in gevallen waarbij vermoedens van ADHD bestaan. In dit verband is ADMIT opgericht, een team waarin deskundigheid vanuit GGZ, GGD en OnderwijsAdvies op het terrein van ADHD is gebundeld. Het model in Delfland heeft in landelijk opzicht een voorbeeldfunctie, doordat er vanuit de instellingen een aansluiting met scholen is gerealiseerd en expertise in één aanmeldpunt is gebundeld.

OnderwijsAdvies heeft deze dienstverlening tot aan het kalenderjaar 2004 vanuit zogeheten overheaduren bekostigd. Vanaf 2005 behoort dit niet meer tot de mogelijkheden. Voor dit kalenderjaar (vooralsnog tot 1 augustus, waarop de wijzigingen rond schoolbegeleiding worden ingevoerd) is, met betrekking tot de Delftse leerlingen, afgesproken dat deze werkzaamheden van OA worden bekostigd vanuit OBP-middelen schoolbegeleiding en middelen van de samenwerkingsverbanden, terwijl waarschijnlijk ook het Bureau Jeugdzorg een deel van de bekostiging voor zijn rekening gaat nemen. De gemeente draagt via de GGD-basissubsidie en via onderwijsbegeleidingsmiddelen bij aan het ADMIT-project (**Beslispunt 9**).

voorziening	doelstelling	kenmerk subsidie	subsidie-voorwaarden	budget
Samenwerkingsprojecten JGZ-wijkteams, samenwerkingsverbanden e.a.	- onderlinge afstemming zorgactiviteiten; - subsidie hulpvoorziening hoogbegaafdheid; - subsidie ADHD intake team; - voorlichting en begeleiding ouders van kinderen met LGF;	Nader uit te werken in een zorgoverleg	Nader uit te werken	€ 100.000 vanaf 2006
	- lesplaats PI	Koppelsubsidie, eenmalig	Subsidie wordt verleend onder voorwaarde dat de WSNS-verbanden en Jeugdformaat naar evenredigheid bijdragen	€ 12.000

2.3 Voortgezet onderwijs

De zorgstructuur in het voortgezet onderwijs

In de periode 2000-2005 heeft het Samenwerkingsverband voortgezet onderwijs Delft vaste voet aan de grond gekregen. Op dit moment is het een samenwerkingsverband van vier Delftse schoolbesturen: Het Christelijk Lyceum Delft, het Sint-Stanislascollege, het Grotius College en de Laurentius praktijk-school.

De plannen voor de uitbreiding van het samenwerkingsverband met de gemeente Delft, de J.C. Pleysierschool en het Bureau Jeugdzorg zullen naar verwachting in 2005 worden gerealiseerd, zodat er sprake zal zijn van een 'plusverband', waarin ook de vso-zmok De Wissel en een deel van de voorpost van de Jeugdzorg zullen worden opgenomen.

Het Zorgloket voortgezet onderwijs

Met het instellen van het Zorgloket voortgezet onderwijs wil de gemeente Delft tot een effectieve afstemming van de zorgvraag en het zorgaanbod komen. Het zorgloket is gekoppeld aan de Centrale Zorgcommissie van het Samenwerkingsverband voortgezet onderwijs Delft. Bij dit loket kunnen scholen, ouders en instellingen terecht voor verwijzing, informatie of advies, wanneer zij geconfronteerd worden met problemen rondom jeugdigen waarvoor zij niet zelf een oplossing kunnen bieden.

Ook de informatie met betrekking tot de gesignaleerde problemen bij jongeren, zoals geconstateerd door politie, jongerenwerkers en andere instellingen, wordt gemeld bij het Zorgloket voortgezet onderwijs. Het loket registreert de melding en brengt de zorgcoördinator van de verantwoordelijke VO-school op de hoogte van de gebeurtenis. Indien de verkregen informatie relevant is, wordt deze meegenomen in de bespreking van zorgleerlingen in het zorgteam. Op deze wijze kunnen bij probleemgedrag instellingen als Bureau Jeugdzorg en politie direct worden ingeschakeld.

De Centrale Zorgcommissie

De Centrale Zorgcommissie (CZC) vormt binnen het samenwerkingsverband het hart, waarin een groot deel van de activiteiten plaatsvindt die direct zijn gerelateerd aan de bovenschoolse zorg voor de leerlingen en de eventuele doorverwijzing naar andere vormen van onderwijs of hulpverlening. In de CZC zitten afgevaardigden van de (vmbo- en praktijkonderwijs)scholen, leerplicht, Bureau Jeugdzorg, het vso-zmok en De Wissel.

De activiteiten van de CZC zijn onder andere gericht op:

- advisering bij aanname/toelating op verzoek van het VO;
- advisering bij aanmelding Regionale Verwijzing Commissie (RVC);
- advisering en monitoring bij time-out plaatsing of herplaatsing bij De Wissel;
- verwijzing naar clusterscholen of Bureau Jeugdzorg;
- inzet extra zorggelden, o.a. middels aanvullende diagnostiek, ondersteuning en begeleiding docenten en gedragstrainingen voor leerlingen.

Met de toetreding van Bureau Jeugdzorg, de J.C. Pleysierschool en de gemeente Delft in het bestuur van het SWV vo wordt verdergaand vorm en inhoud gegeven aan de totstandbrenging van ketenzorg, waarbij de lijnen tussen onderwijs, jeugdzorg en ouders verkort worden.

De gemeente Delft vervult in het samenwerkingsverband een meervoudige positie:

- wij brengen enerzijds partijen bij elkaar en nemen acties richting het stadsgewest en de rijksoverheid;
- wij zijn direct betrokken via de leerplichtfunctie, met name bij de plaatsing van spijbelaars en voortijdige schoolverlaters;
- wij dragen bij aan onderwijsprojecten, zoals De Wissel, Basta en Halt.

Als we in de komende beleidsplanperiode aan verdere ontwikkeling van het eerstelijns knooppunt en de Centrale Zorgcommissie denken, dan willen wij ons inzetten voor:

- verbetering van de aansluiting onderwijs-jeugdhulpverlening;
- afstemming van het SWV vo met de vso-zmok en De Wissel, met daarbij doorontwikkeling naar een Reboundvoorziening en een onderzoek naar de mogelijkheid van preventief ambulante hulpverlening;
- invoering van een gezamenlijk Leerling Volg Systeem, op basis waarvan gemakkelijker in-, door- en uitstroomgegevens van zorgleerlingen (binnen het vmbo) kunnen worden geregistreerd en zorgdossiers worden geautomatiseerd;
- ontwikkeling van beleid voor de opvang van leerlingen met een LGF (rugzakje).

voorziening	doelstelling	kenmerk subsidie	subsidie-voorwaarden	budget
Samenwerkingsverband voortgezet onderwijs Delft	Gemeente participeert in het bestuur, de Centrale Zorgcommissie en levert een bijdrage voor het Zorgloket	Activiteitsubsidie voor het Zorgloket	Rapportage	€ 60.000

Regionaal centrum voor voortijdig schoolverlaters De Wissel

In de afgelopen periode heeft de nieuwe positionering van De Wissel zijn beslag gekregen. De Wissel is per 01-08-2004 organisatorisch onderdeel geworden van de Lesplaats Delft van de J.C. Pleysierschool, een school voor vso-zmok. Het centrum stelt zich ten doel volledig en partieel leerplichtige leerlingen met succes te laten terugkeren naar het regulier onderwijs.

Gemiddeld maken per jaar 48 leerlingen afkomstig uit Delft, het Westland, Midden-Delfland en Pijnacker-Nootdorp gebruik van De Wissel. De Wissel biedt vanaf 2004 een drietal trajecten aan:

- time-out trajecten
- herplaatsingstrajecten
- Basta-trajecten

De doelgroep bestaat uit leerlingen met motivatie- en gedragsproblemen, in de leeftijd van 12 t/m 17 jaar, die (tijdelijk) niet meer kunnen worden gehandhaafd binnen het reguliere onderwijs. Leerlingen kunnen alleen via de Centrale Zorgcommissie van het Samenwerkingsverband vo Delft worden aangemeld voor een van deze trajecten. De leerplichtambtenaar heeft indien noodzakelijk hierbij een doorslaggevende stem.

Op gezette tijden worden de geplaatste leerlingen in de CZC besproken en vindt terugkoppeling plaats naar de school van herkomst.

De gemeente heeft hiervoor een bedrag beschikbaar van € 250.000 (een deel van dit bedrag wordt uitgegeven in combinatie met de vso-zmok-lesplaats van de J.C. Pleysierschool). Voor een geplaatste leerling dragen de scholen een bedrag per leerling over gedurende de tijd dat een leerling op De Wissel verblijft.

Ook regiogemeenten kunnen leerlingen in De Wissel plaatsen op basis van een vooraf overeengekomen bedrag per leerling.

Reboundvoorziening

In het plan van aanpak 'Veiligheid in het onderwijs en de opvang van risicokinderen' staat opgenomen dat in 2007 jaarlijks, landelijk 4.500 kinderen gebruik moeten kunnen maken van Reboundvoorzieningen. Een Reboundinstelling kan vergeleken worden met de manier waarop in Delft De Wissel reeds functioneert. De kenmerken ervan zijn:

- het is een structurele voorziening van rijkswege;
- de middelen ervoor worden toegekend aan de samenwerkingsverbanden voortgezet onderwijs;
- meer dan bij een time-outvoorziening is men inhoudelijk gericht op terugkeer naar de school van herkomst op basis van herstel van gezagsverhoudingen en disciplineren;
- de gemiddelde verblijfsduur wordt geschat op drie tot vier maanden.

Bij het schrijven van dit OBP zijn de definitieve voorwaarden en middelen nog niet gepubliceerd. Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat er vanaf 2005 oplopend tot 2007 € 150.000 per samenwerkingsverband beschikbaar komt.

Na bekendmaking van de middelen voor reboundvoorzieningen gaat de gemeente, in overleg met de J.C. Pleysierschool en het Samenwerkingsverband voortgezet onderwijs Delft over tot aanpassing van De Wissel tot reboundvoorziening. Vanwege de extra inzet van rijksmiddelen kan de gemeente Delft hierop € 50.000 besparen (**Beslispunt 10**).

Halt

De Halt-afdoening schoolverzuim richt zich op jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 17 jaar, die woonachtig zijn in Delft. De jongere is nog leerplichtig en staat ingeschreven bij een school. Hij of zij verzuimt ongeoorloofd, heeft de grens van het wettelijk verzuim overschreden en is aangemeld bij de leerplichtambtenaar. Het gedrag van de jongere voldoet aan de wettelijke criteria voor 'matig schoolverzuim', die door het Openbaar Ministerie wordt gehanteerd, te weten: het duurt langer dan drie dagen in een aaneengesloten periode of vindt in een periode van vier weken meer dan 2,5 dag plaats of is veelvuldig gedurende een langere periode.

De afdoeningmogelijkheden die ten dienste staan van het Openbaar Ministerie worden vergroot door Halt Haaglanden aan te wijzen als instelling bevoegd tot uitvoering van een alternatieve strafafdoening. De leerplichtambtenaren in het arrondissement Den Haag, die tevens bijzonder opsporingsambtenaar zijn, zijn daarbij betrokken.

De komende beleidsperiode zal op initiatief van de gemeente Delft overleg gevoerd worden met het Openbaar Ministerie, de scholen en Halt Haaglanden om over te gaan tot invoering van het Halt-project in Delft voor jaarlijks twintig Halt-afdoeningen (**Beslispunt 11**).

Basta

Bij ongeoorloofd schoolverzuim door een leerplichtige jongere dient de school hiervan melding te maken bij de leerplichtambtenaar van de gemeente Delft. Indien na onderzoek en overleg met de jongere, ouders en school naar voren komt dat interventies niet het gewenste resultaat hebben, kan de leerplichtambtenaar, in het kader van de leerplichtwet, een proces-verbaal tegen de jongere en/of ouders opmaken.

Justitie kan in bovenstaande gevallen overgaan tot het opleggen van een leerstraf.

De leerstraf BASTA werkt vanuit het competentiemodel gericht op het aanleren van sociale vaardigheden in groeps- en individuele trainingen. Leerstraf BASTA beslaat zestig uren verdeeld over drie weken. Na de drie weken BASTA volgt een verdere oriëntatie van tien weken op scholing.

De afgelopen beleidsperiode heeft in het teken gestaan van de ontwikkeling en invoering van de leerstraf Basta. Het project 'Basta Delft' wordt momenteel uitgevoerd door het Dag Trainings Centrum van de Reclassering van het Leger des Heils (DTC) en De Wissel. In 2004 hebben in totaal twintig jongeren het Basta-programma gevolgd.

Samenwerking justitie en leerplicht

Het te ontwikkelen beleid voor Reboundvoorzieningen, Halt-afdoening en de leerstraf Basta past in het door het Openbaar Ministerie in 2004 aangekondigde beleid tot aanscherping van het handhavingsbeleid rond de leerplicht.

Het huidige leerplichtbeleid in Delft kenmerkt zich door in te zetten op preventie en bemiddeling. Echter gezien de verzwarende van de problematiek en het afnemen van de bereidheid van ouders en jongeren tot samenwerking met de leerplichtambtenaar en het onderwijs, zal er in de komende beleidsperiode meer van de opsporingsbevoegdheid gebruikgemaakt worden.

De aanscherping van het leerplichtbeleid heeft als doel om door intensivering van de contacten met justitie – politie, Openbaar Ministerie en Raad voor de Kinderbescherming – te komen tot een lik-op-stukbeleid waar het de aanpak van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten betreft.

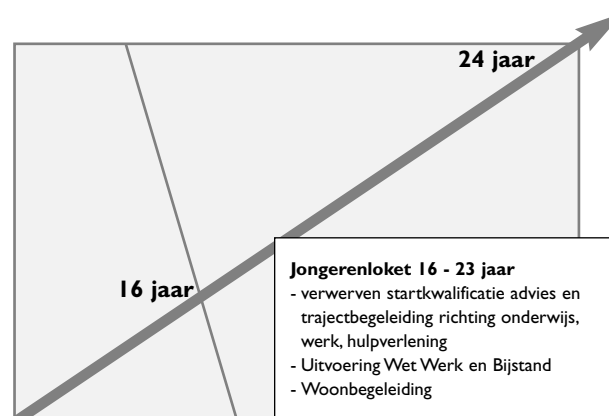
voorziening	doelstelling	kenmerk subsidie	subsidie-voorwaarden	budget
De Wissel, vso-zmok, J.C. Pleysierschool	De Wissel stelt zich ten doel volledig en partiel leerplichtigen in de leeftijd van 12 t/m 17 jaar die niet meer kunnen worden gehandhaafd binnen het regulier onderwijs, met succes te laten terugkeren naar het regulier onderwijs	Jaarsubsidie aan de J.C. Pleysierschool	Het plaatsen van 48 leerlingen binnen De Wissel op basis van een gemiddelde verblijfsduur van 5 maanden. De plaatsing wordt verzorgd door de Centrale Zorgcommissie van het Samenwerkingsverband vo Delft. De J.C. Pleysierschool legt verantwoording af middels een jaarverslag	€ 250.000, deels ook bestemd voor de vso-zmok lesplaats. In 2006 wordt dit bedrag: € 200.000
Basta	Motiverende leerstraf voor leerplichtige jongeren in het voortgezet onderwijs, die hardnekkig en veelvuldig verzuimen. Terugkeer naar regulier onderwijs	Jaarsubsidie aan uitvoerders: Leger des Heils J.C. Pleysierschool	Het uitvoeren van 20 leerstraffen. Aanmelding en plaatsing worden verzorgd door de leerplichtambtenaar i.s.m. de CZC van het SWV VO. Uitvoerenden leggen verantwoording af middels een periodieke rapportage	€ 20.000 vanaf 2006
Halt	Afdoening van licht verzuim voor leerplichtige jongeren in het voortgezet onderwijs die hardnekkig en veelvuldig verzuimen van school. Voorkomen van hardnekkig en veelvuldig verzuim	Subsidie voor 2006 aan Halt Haaglanden	Het uitvoeren van 20 Halt-afdoeningen. Aanmelding en plaatsing worden verzorgd door de leerplichtambtenaar i.s.m. de school voortgezet onderwijs Halt Haaglanden. Halt Haaglanden legt verantwoording af middels periodieke rapportage	€ 10.000 eenmalig in 2006

2.4 Jongerenloket Voortijdig Schoolverlaten

Een voor de gemeente centrale instantie vanwaaruit veel signalen binnenkomen voor beleidsontwikkeling, is het Bureau Leerlingzaken, dat binnenkort zal worden getransformeerd tot een Jongerenloket Voortijdig Schoolverlaten. Dit na de integratie met het project in het kader van de Regionale Meld- en Coördinatiepunten (RMC): 'Een sluitende aanpak 16-23-jarigen'.

Het jongerenloket gaat een aantal wettelijke taken uitvoeren:

- 1 uitvoering van de Leerplichtwet
- 2 uitvoering verordening leerlingenvervoer
- 3 uitvoering van de RMC-wet, gericht op het behalen van een startkwalificatie tot het 23^e jaar

De leerplicht/RMC-functie is voor de gemeente de 'spin in het web' in het leerlingenzorgbeleid. De medewerkers maken deel uit van de zorgteams op de scholen, soms structureel, soms op afroep. Zij werken op uitvoeringsniveau mee binnen de 'eerstelijnsvoorzieningen'. Ze onderhouden intensieve contacten met jeugdzorginstanties, maar ook met justitie en politie.

De laatste jaren is het beleid van de landelijke en lokale overheid erop gericht het aantal schoolverlaters dat ongekwalificeerd op de arbeidsmarkt komt, te verminderen. Het gaat daarbij om jongeren in de leeftijd 16 tot 23 jaar, die bij het verlaten van de school niet aansluitend bij een andere school worden ingeschreven en die nog niet over een startkwalificatie beschikken. De oplopende jeugdwerkloosheid en de vooruitzichten hieromtrent voor de komende periode rechtvaardigen een intensivering van het beleid rond de RMC-functie voortijdig schoolverlaten en de aanpak van de jeugdwerkloosheid.

Een jongere is een voortijdig schoolverlater als hij/zij het onderwijs verlaat zonder startkwalificatie; dat is minimaal een havo-diploma of beroepsopleiding op niveau 2 conform de WEB. Dus ook jongeren met een vmbo-diploma zijn voortijdig schoolverlater indien er geen vervolgopleiding volgt die leidt tot een startkwalificatie.

Het RMC-beleid rond voortijdig schoolverlaten heeft de afgelopen periode in Delft gestalte gekregen in het project 'Sluitende aanpak 16-23-jarigen'. Binnen dit project is samengewerkt vanuit drie sectoren:

- Onderwijs
- Werk, Inkomen en Zorg
- Welzijn, Jongerenwerk

De vakteams Onderwijs, Sociale Dienstverlening en Toeleiding & Monitoring, alsmede de Brede Welzijnsorganisatie Delft zijn op beleidsmatig en uitvoerend niveau vertegenwoordigd in dit project.

Op grond van de positieve resultaten in de voorbije periode wil de gemeente Delft het lopende project omzetten naar een Jongerenloket Voortijdig Schoolverlaten. Bij dit jongerenloket kunnen jongeren van 16 tot 23 jaar terecht voor advies en trajectbegeleiding richting onderwijs, werk en hulpverlening. Tevens zal de uitvoering van de Wet werk en bijstand (WWB) voor deze jongeren in het jongerenloket worden uitgevoerd. De missie van het Jongerenloket Voortijdig Schoolverlaten is: alle jongeren van 16 tot 23 jaar uit Delft op school of aan het werk.

Een sluitende aanpak richting onderwijs en werk voor alle jongeren zonder startkwalificatie van 16 tot 23 jaar wordt als volgt mogelijk gemaakt:

- door intensieve begeleiding: middels integraal casemanagement worden jongeren die dit niet uit zichzelf behalen, alsnog begeleid naar een opleiding die tot een startkwalificatie leidt;
- er is maximale inzet op een duurzame plaatsing op een werkplek, waarbij het behalen van een startkwalificatie vóór werk gaat, tenzij een startkwalificatie niet haalbaar is;
- jongeren die niet in staat zijn een startkwalificatie te behalen, worden begeleid naar het hoogst haalbare niveau op de arbeidsmarkt dan wel passende hulpverlening;
- de uitkeringsverstrekking voor jongeren wordt met ingang van 2005 binnen het Jongerenloket uitgevoerd;
- door het aanbieden van woonbegeleiding in combinatie met opleiding en/of werk;
- alle jongeren tussen 16 tot 23 jaar die ondersteuning behoeven in onderwijs, zorg, werk en inkomen, behoren tot de doelgroep.

Binnen het jongerenloket is een team van RMC-casemanagers, leerplichtambtenaren en WIZ-consulenten aangesteld, om een sluitende aanpak mogelijk te maken voor de begeleiding van genoemde doelgroep van 16 tot 23 jaar. Het jongerenloket werkt nauw samen met: de scholen, ROC's, jongerenwerk, instanties voor jeugdhulpverlening, GGD, politie en het Centrum voor Werk en Inkomen.

Binnen het jongerenloket wordt het werk van het RMC-team volledig geïntegreerd met de werkzaamheden voor jongeren in het kader van de Wet werk en bijstand (**Beslipunt 12**).

Project 'Sluitende aanpak wonen RMC'

Voortijdig schoolverlaters hebben veelal moeite om een startkwalificatie te behalen, dan wel werk te krijgen en te behouden, indien niet is voldaan aan een van de randvoorwaarden: een stabiele woonsituatie. De doelgroep van het Jongerenloket Voortijdig Schoolverlaten heeft veelal (ernstige) problemen. Zij zijn vaak ook niet in staat een 'goed' bewoner te zijn. Met de voorzieningen die Delft

kent op het gebied van woon- en sociale begeleiding en hulpverlening is een werkwijze ontwikkeld, die voorziet in een sluitende vorm van begeleiding voor elke jongere. Dit kan gaan van regelmatige voortgangsgesprekken met de jongere tot intensieve vormen van budgetbeheer en woonbegeleiding. Met de in Delft actieve woningbouwcorporaties zijn afspraken gemaakt omtrent het aanbieden van passende woningen voor genoemde doelgroep.

Het toevoegen van het element 'wonen' aan de sluitende aanpak voor jongeren binnen het Jongerenloket Voortijdig Schoolverlaten, is de doelstelling van dit project. De woonbegeleiding wordt aangeboden in combinatie met de bestaande onderdelen van het Jongerenloket: Scholing, Werk, Inkomen en Hulpverlening.

Bij het project zijn de volgende partners betrokken: Sector Leefbaarheid; Woningbouwcorporaties; Breed Welzijn Delft; Goodwillwerk, Leger des Heils regio Den Haag.

De gemeente Delft en het Leger des Heils zullen medio 2005 een samenwerkingsovereenkomst sluiten.

Het feitelijke resultaat van het project is dat vijftien jongeren middels woonbegeleiding een startkwalificatie dan wel het hoogst haalbare niveau op de arbeidsmarkt behalen.

De gemeente reserveert m.i.v. 2006 € 10.000 voor dit project (**Beslispunt 13**).

Resultaten Jongerenloket Voortijdig Schoolverlaten

In 2004 zijn in totaal 361 voortijdig schoolverlaters in begeleiding genomen.

Vanaf 2005 komen hier de 160 jongeren met een uitkering bij.

uitstroom	2003		2004	
	aantal	perc.	aantal	perc.
Onderwijs	135	47%	155	43%
Werk	69	24%	90	25%
Werken/leren	42	15%	67	18%
Overig (detentie, ziekte)	40	14%	49	14%
Totaal	235	100%	361	100%

voorziening	doelstelling	kenmerk subsidie	subsidie-voorwaarden	budget
Jongerenloket VSV	1 centrale melding en registratie van voortijdig schoolverlaters; 2 centrale intake en doorverwijzing; 3 ontwikkelen regionale netwerken tussen onderwijs, hulpverlening, arbeidsvoorziening, jongerenwerk, politie, leerplicht en anderen; 4 samenwerking met CWI; 5 uitvoering WWB; 6 uitvoering woonproject	Uitvoering gemeente Delft Wel subsidie BWD via productenboek	Als productenboek BWD	€ 205.000 (rijksmiddelen) € 50.000 (gemeentelijke middelen) € 10.000 voor woonbegeleiding vanaf 2006

3 Kansenbeleid

In oktober 2002 heeft de gemeenteraad van Delft het GOA-plan 2002-2006 vastgesteld. In dit plan staan voor de periode van vier jaar de activiteiten in en rondom de scholen beschreven. Deze zijn gericht op het verbeteren van de onderwijspositie van de kinderen uit de zogeheten achterstands-categorieën.

Als gevolg van de beleidswijzigingen en bezuinigingen op rijksniveau (voor Delft ingeschat op ca. € 500.000) zag de gemeente zich genooddaakt om het plan te wijzigen. De bezuinigingen vanuit het rijk worden ingevoerd met ingang van augustus 2005. De gemeente Delft heeft ervoor gekozen om een deel van de financiële ombuiging al vanaf het schooljaar 2004/2005 te realiseren. Dit met het doel ook in de periode na 2006 substantieel middelen in te kunnen zetten ten behoeve van het onderwijsachterstandenbeleid. Ook de opgebouwde achterstandenreserve zal hiervoor worden aangewend.

Het samenwerkingsverband GOA gaat nu aan de slag om de kaders in het gewijzigde GOA-plan uit te werken tot een concreet GOA-werkplan, dat tot uitvoering wordt gebracht met ingang van het schooljaar 2005/2006 (parallel aan de invoering van het OBP).

Na het openbreken en bijstellen van het plan is er op rijksniveau omtrent een aantal zaken meer duidelijkheid gekomen. Bij de uitwerking van het GOA-werkplan zal daarmee, voor zover mogelijk, rekening gehouden moeten worden. Bij een aantal onderdelen zal lopende het GOA-plan 2005-2008 nog tussentijds bijstelling moeten plaatsvinden als gevolg van onduidelijkheid in het rijksbeleid.

Het volgende is inmiddels bekend:

- Er komt een nieuwe gewichtenregeling, maar de uitwerking staat nog niet vast.
- De gemeenten krijgen in algemene zin een eerste verantwoordelijkheid in het functioneren van de lokale infrastructuur, waarbij specifieke taken en verantwoordelijkheden van de gemeente worden:
 - de zorg voor voor- en vroegschoolse educatie (VVE, zie ook 3.1): de gemeenten gaan geleidelijk hun VVE-middelen inzetten op de voorschoolse voorzieningen, met daarin de verplichting dat de deelname van de doelgroep wordt vergroot van 50% naar 70%;
 - de inrichting van bovenschoolse schakelklassen;
 - overleg voeren met de schoolbesturen over aanname en spreiding van leerlingen.
- De schoolbesturen en scholen zijn de eerst verantwoordelijke waar het gaat om het bestrijden van onderwijsachterstanden binnen de school, gericht op de leervorderingen en de leerprestaties van kinderen. De prestaties van leerlingen op het terrein van taal, rekenen en sociale competentie zijn hierbinnen de belangrijkste elementen.
- Het basisonderwijs krijgt meer geld voor het bestrijden van (taal)achterstanden bij jonge kinderen. Met de scholen wordt afgesproken hun middelen meer in te zetten in de vroegschoolse educatie.
- Een verhoogde inzet in het vmbo door met ingang van het schooljaar 2006/2007 de middelen voor het voorgenomen Leerplusarrangement vo te verhogen. De minister beoogt daarmee een omvorming van de cumi-regeling voor het voortgezet onderwijs tot een nieuwe regeling (het Leerplusarrangement VO), waarmee scholen de ruimte krijgen om de volgende doelstellingen te halen: het tegengaan van voortijdig schoolverlaten, het leveren van maatwerk en het maximaliseren van leerprestaties onder andere door het wegwerken van taalachterstanden.

3.1 Nieuw kader GOA-beleid

Bij het opstellen van de nieuwe kaders voor de periode 2005-2008 zijn de bezuinigingen van rijkswege, opgelegd aan gemeenten verwerkt. Bij de herprioritering van activiteiten, die concreet worden uitgewerkt in het GOA-werkplan is in onderlinge overeenstemming het accent gelegd op het goed leren van de Nederlandse taal en ouderbetrokkenheid. Ook is – er vanuit gaande dat de schoolbesturen extra formatieve middelen voor achterstandenbeleid krijgen toegekend door de rijksoverheid – in onderling overleg besloten vanaf augustus 2006 niet langer formatieve middelen beschikbaar te stellen (de zogeheten faciliteiten GOA-score). Wel blijft het voor de scholen mogelijk om bij de uitvoering van projecten een beroep te doen op projectgebonden faciliteiten.

Gemeenten en schoolbesturen hebben gepoogd de overgang van het oude kader, dat oorspronkelijk pas in 2006 zou aflopen, naar het nieuwe kader, dat nu in 2005 van kracht wordt, geleidelijk te doen plaatsvinden.

De perioden 2004-2005 en 2005-2006 worden dan ook als overgangsperioden gezien.

De kaders vallen uiteen in voorzieningen en projecten.

Voorzieningen

Voorschool Delft

De Delftse voorschool blijft een zeer belangrijk onderdeel van het GOA-beleid.

In de raadsvergadering van 16 december 2004 is het voorstel tot herziening van het peuterspeelzaalbeleid vanaf 2005 aangenomen. Uitgangspunt van het nieuwe peuterspeelzaalbeleid is een forse uitbreiding van het aantal voorschoolpeuterspeelzalen. De gemeente zet de middelen voor het peuterspeelzaalwerk vanaf 2006 vooral in op de voorschoolpeuterspeelzalen.

In die wijken waar geen voorschoolpeuterspeelzalen zijn of komen, draagt de gemeente zorg voor één gesubsidieerde peuteropvangvoorziening per wijk.

De gemeente beoogt met het peuterspeelzaalwerk dat kinderen in de leeftijd van 2 en 3 jaar die niet naar de kinderopvang gaan, in een veilige en stimulerende omgeving kunnen (leren) spelen met leeftijdgenoten en dat zij taalkundig gezien voorbereid zijn op de basisschool. Prioriteit is de groei van het aantal op te vangen doelgroepkinderen, de zogeheten 'gewichtsen-leerlingen'.

Essentieel is de vaste combinatie van een (voorschool)peuterspeelzaal en een of meer basisscholen, die samen een samenwerkingsverband aangaan. Vanuit die samenwerking wordt de kinderen een doorlopende ontwikkelingslijn aangeboden, door de inzet van een VVE-erkend taalprogramma. Huisvesting in of nabij de basisschool is daarom gewenst.

Centrale Opvang po en vo

De Centrale Opvang als aparte onderwijsvoorziening wordt afgebouwd. Inmiddels is de Centrale Opvang po al gestopt.

Er wordt veel waarde gehecht aan de instandhouding van de opgebouwde expertise. De wijze waarop zal worden uitgewerkt in het GOA-werkplan.

Projecten

Project 'Kopklas'

Op dit moment zijn er in de gemeenten behorende tot de G 30, pilots met schakelklassen van start gegaan. Delft hoort helaas niet tot de gemeenten die een pilot mogen aanvragen. Vanaf 2006 komt er op basis van de ervaringen een landelijk regeling voor schakelklassen.

Een schakelklas is een klas verbonden aan een basisschool, waarin leerlingen met grote taalachterstand gedurende een schooljaar intensief taalonderwijs ontvangen, met als doel na dat schooljaar te kunnen deelnemen aan het reguliere onderwijs. Daarbij wordt ook een substantieel aantal keren extra taalonderwijs in de verlengde schooldag betrokken.

De gemeente Delft overweegt ook een of meer schakelklassen aan te vragen en zal onderzoeken of de huidige Kopklas, een samenwerking van de openbare basisschool De Eglantier en het Grotius College, betrokken kan worden bij dit nieuwe rijksbeleid. Ook de hiervoor besproken expertise van de Centrale Opvang kan daarin meedoen.

Onze huidige kopklas kent drie verschillende financieringsbronnen, namelijk middelen vanuit het OK-scholenbeleid, middelen vanuit het GOA-beleid en middelen vanuit het basisonderwijs. Bekend is dat de onderwijskansen-middelen vanaf augustus 2006 komen te vervallen. Daarnaast worden tot nu toe te weinig leerlingen ingeschreven voor de kopklas, waardoor de genoemde financieringsbronnen niet kostendekkend zijn. Het bestuur van het Grotius College heeft tot nu toe het financiële tekort gedekt. Het bestuur heeft aangegeven dat het nog voor één schooljaar (2004-2005) het tekort wil dragen. De gemeentelijke inzet blijft gericht op het instandhouden van een kopklas. Daarom zullen we in overleg met het Grotius College, de stichting voor openbaar basisonderwijs Librijn en het samenwerkingsverband GOA voor 1 juli 2005 een beslissing nemen over de voortzetting van het project met inbegrip van de financiering.

Andere projecten

Project 'Lezen en boeken'

Dit project bestaat uit verschillende leesbevorderingsactiviteiten, ondersteund door een bibliothecaris van de Centrale Schoolmediatheek. Besloten is om een deel van de oorspronkelijk begrootte GOA-middelen over te hevelen naar het project 'schoolmediatheek in het basisonderwijs'. Dit project kan ingezet worden binnen alle Delftse scholen met kinderen in de basisschoolleeftijd (zie 4.3).

Project 'Oudercursussen'

Aangezien de belangstelling voor de georganiseerde oudercursussen drastisch is afgenomen en er ook aanzienlijk minder middelen beschikbaar zijn vanuit de oudkomersgelden, is gekozen voor een andere opzet van een ouderproject. Bij de ontwikkeling en uitwerking van een ouderproject zullen het nieuwe vrouw/kindcentrum en/of de zelforganisaties nadrukkelijk betrokken worden.

Project 'VO taalbeleid'

Doelstelling van dit project is het verder ontwikkelen en voortzetten van de uitvoering van een integraal taalbeleidsplan binnen het voortgezet onderwijs. Tot aan augustus 2006 worden deze middelen gekoppeld aan de middelen van het OK-scholenbeleid. Daarna zal nagegaan worden in hoeverre een koppeling met de middelen van de Centrale Opvang en de kopklas gemaakt kan worden ten behoeve van integraal taalbeleid.

Geen isolement
voor doelgroep-
leerling

Project 'Kwaliteitszorg po taalbeleid'

In het kader van het GOA-plan 2002-2006 hebben de GOA-scholen op basis van een grondige analyse schoolverbeterplannen opgesteld voor de periode tot augustus 2006. Aangezien deze plannen een duidelijk taalcomponent bevatten, zal de uitvoering ervan voortgezet worden. Na augustus 2006 zullen de schoolverbeterplannen op een vergelijkbare manier ontwikkeld worden en de grondslag zijn voor de GOA-bekostiging met een aanvulling vanuit de eigen schoolmiddelen.

Project 'OK-school de Horizon'

Ervan uitgaande dat het rijk de bestaande OK-scholen voor de duur van de OK-projectperiode financieel ongemoeid laat, wordt de Horizon als 'eigen' OK-school instandgehouden voor de duur van het OK-project. Vanaf 2000 voert het Ministerie van OCW het onderwijskansenbeleid. Dit kan worden beschouwd als onderwijsachterstandenbeleid (GOA-beleid), maar dan toegespitst op de individuele schoolorganisatie. Dit beleid richtte zich eerst op de grote steden en de steden met meer dan 100.000 inwoners. In 2002 is de regeling verbreed naar overige gemeenten, waaronder Delft. In november 2002 heeft het Ministerie van OCW voor de gemeente Delft een formele beschikking afgegeven voor zowel een locatie van het voortgezet onderwijs als twee scholen voor primair onderwijs. De subsidie wordt verleend voor de periode van 1 augustus 2002 tot 1 augustus 2006 en bedraagt jaarlijks € 200.000. Aangezien bij de formele aanvraag voor de subsidie drie scholen voor primair onderwijs betrokken waren, is ervoor gekozen om met de inzet van gemeentelijke GOA-middelen en OK-middelen drie scholen voor primair onderwijs te laten deelnemen aan het Onderwijskansenbeleid.

Project 'Vertrouwen in verschillen'

Het project vertrouwen in verschillen wordt aangestuurd en uitgevoerd door het Grotius College. Het is een intercultureel project, gericht op een veilig doceer- en leerklimaat. Op basis van een projectplan wordt een groot aantal activiteiten uitgevoerd, met daarin een duidelijk te onderscheiden oudercomponent.

Projectbureau en ondersteuning

De gemeente Delft is momenteel bezig met de invoering van de Delftse Onderwijsmonitor. Hierdoor komen op termijn werkzaamheden, die nu nog door het projectbureau GOA worden uitgevoerd, bij de gemeente te liggen. Vanaf het schooljaar 2006/2007 wordt de bekostiging van het projectbureau stopgezet. Hierna is het aan de schoolbesturen om aan te geven welke behoefte aan ondersteuning en coördinatie er is en

welke organisatie deze taken krijgt toegekend. In totaal is voor externe ondersteuning vanaf 2006 een bedrag beschikbaar van € 100.000, waarvan € 40.000 voor coördinatie en € 60.000 voor ondersteuning.

Monitoring

De gemeente behoudt de verantwoordelijkheid voor het monitoren van het onderwijsachterstandenbeleid. Aan de toekenning van gemeentelijke middelen zullen in nauw overleg met de schoolbesturen reële streefdoelen worden gekoppeld. De Delftse monitor zal een belangrijk instrument zijn om na te gaan in hoeverre deze afgesproken streefdoelen al dan niet zijn behaald. De zorg dat de monitor ingezet wordt als een 'hard afrekenmechanisme' is onterecht. Mocht blijken dat de streefdoelen niet behaald worden, dan zullen de schoolbesturen en de gemeente met elkaar een evaluatiegesprek aangaan, om na te gaan of en hoe het beleid moet worden bijgesteld.

voor- ziening	doelstelling	kenmerk subsidie	subsidie- voorwaarden	budget
GOA Kansen- beleid	Tot 2006 Het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOA) is erop gericht de talenten van leerlingen zo optimaal mogelijk te ontplooiën. Het gaat hierbij vooral om kinderen en jongeren, die op grond van sociale, economische en culturele factoren minder kans hebben op een succesvolle schoolloopbaan. Anders gezegd: het gemeentelijk beleid moet gericht zijn op een algehele kwaliteitsimpuls die met name ten goede komt aan kinderen met een zwakke startpositie. De belangrijkste indicator voor het bepalen van de doelgroep is het opleidingsniveau van de ouders, vaak in combinatie met taalachterstanden en culturele factoren In het landelijk beleidskader (LBK) 2002-2006 van het Ministerie van OCW worden vier inhoudelijke prioriteiten genoemd voor de komende jaren. Het betreft: - de voor- en vroegschoolse educatie; - ondersteuning van de schoolloopbanen van de leerlingen uit de doelgroepen; - bestrijding van het voortijdig schoolverlaten; - beheersing van de Nederlandse taal Na 2006 In 2005 zullen de nieuwe landelijke kaders met streefdoelen komen voor de periode na 2006. Dit kan leiden tot aanpassingen in het GOA-plan en het GOA-werkplan	Tot en na 2006 Projectsubsidie Er is sprake van een koppelsubsidie van de gemeentelijke middelen met de rijksmiddelen GOA voor de scholen op basis van in te dienen schoolverbeterplannen Iedere GOA-school krijgt een subsidiebeschikking, waarin elk deelproject apart wordt gesubsidieerd. Een deel van deze subsidiebeschikking gaat rechtstreeks naar de schoolbesturen: projectfaciliteiten GOA, voorschool, taalbeleid po (= subsidie schoolverbeterplannen), taalbeleid VO, Kopklas, VIV en Onderwijskansen Voor wat betreft de subsidies voor Lezen en boeken, Projectbureau GOA en onderwijsadviesring gaat de subsidie, conform de gemaakte afspraak met het samenwerkingsverband GOA, rechtstreeks naar de uitvoerende instantie <i>Voorzieningen:</i> • Voorschool • Kopklas <i>Projecten:</i> • Taalbeleid po • Taalbeleid vo • Oudercursussen • Lezen en boeken • Brede school: - verlengde schooldag - huiswerkbegeleiding • Omgaan met verschillen <i>Overig:</i> • Projectfaciliteiten • Projectorganisatie	Tot 2006 De subsidievoorwaarden kunnen per GOA-school verschillen, afhankelijk van gehonoreerd plan. Nu gelden: • Voorschool, beperkt plan op basis van convenant met de gemeente. Aspecten: - doorgaande educatieve lijn; - gekwalificeerd personeel; - 50% van de doelgroepstroomt door; - samen met basischool indienen van een verzoek tot clustervorming; - deelname monitor; - per kleutergroep een assistent projectfaciliteiten GOA-score: er is differentiatie t.a.v. A- en B-scholen • Schoolverbeterplannen: - taalbeleid vo: rapportage; - kopklas: inhoudelijke, organisatorische financiële en procedurele voorwaarden; - GOA-projectbureau: taken worden bepaald door samenwerkingsverband GOA, invulling door Onderwijsadvies; - uitvoering Monitor op basis van doelstellingen uit het Landelijk Beleidskader; - beheersing Nederlands: taalachterstand van gewichtenleerlingen t.o.v. ongewogen leerlingen wordt met 25% in 4 jaar teruggebracht; - ondersteuning schoolloopbaan: het percentage allochtone leerlingen dat deelneemt aan het havo en vwo neemt toe met 4%; - bestrijding voortijdig schoolverlaten: het aantal voortijdig schoolverlaters is teruggebracht met 30% t.a.v. augustus 2002 Na 2006 • Een vierjarig GOA-kansenplan (integraal plan op basis van een gedegen schoolanalyse, waarin onder meer staat aangegeven hoe de GOA-doelstellingen uit het GOA-werkplan van het samenwerkingsverband worden vertaald naar de schoolspecifieke situatie en hoe naast het gemeentelijke budget voor GOA, de eigen middelen van de school worden ingezet in dit plan= partnershipverhaal). In dit vierjarige kansenplan, worden ook de projectgebonden faciliteiten geplaatst • Positief advies van GOA (toetst het schoolgebonden plan aan het GOA-werkplan) • Elk jaar een jaarverslag, aanpassing van het schoolgebonden plan; tweejaarlijks een tussenevaluatie • Deelname aan de onderwijsmonitor • Na afloop een grondige evaluatie	2005 € 1,4 miljoen, afnemend naar 2008 tot € 1,1 miljoen Budget is inclusief gemeentelijke middelen

4 De Delftse plus op onderwijs

4.1 Natuur- en milieueducatie

Het gemeentelijk vakteam Milieu verzorgt de natuur- en milieueducatie (NME) voor de scholen in Delft en vervult daarmee een belangrijke functie. Het natuur- en milieucentrum De Papaver is hiervoor een veel benutte locatie.

Jaarprogramma's

Voorafgaand aan ieder schooljaar ontvangen de scholen voor basis- en voortgezet onderwijs het jaarprogramma. Een afzonderlijke programmering voor het voortgezet onderwijs is vanaf het schooljaar 2004/2005 een feit.

De inhoud van de activiteiten rond NME verbreedt zich meer en meer met de aspecten duurzaamheid en samenleving.

De afgelopen periode heeft actualisering en vernieuwing van het aanbod voor het basisonderwijs de aandacht gehad. Leskisten zijn vervangen, gemoderniseerd en geactualiseerd en enkele zijn nieuw aangeschaft.

De ontwikkeling naar een structureel aanbod voor het voortgezet onderwijs (volgens een dynamisch groeimodel tot en met 2006) is het vervolg op de verkenningen in de vorige onderwijsbeleidsplanperiode. Deze ontwikkeling komt voort uit het gemeentelijk 'Duurzaamheidsplan 3D', de basis voor het duurzaamheidsbeleid in Delft.

Uiteindelijk leidt dit tot ondersteuning door maatwerk en een aanbod van activiteiten voor alle locaties van de scholen voor voortgezet onderwijs in Delft.

Zowel provinciaal als landelijk zijn er initiatieven die NME in het voortgezet onderwijs stimuleren en ondersteunen. In Zuid-Holland neemt de gemeente Delft deel in het 'Netwerk Scholen voor Duurzame Ontwikkeling'.

Binnen de gemeente Delft is het vakteam Milieu aanbieder van activiteiten voor het programma brede school.

Scholen die serieus met natuur- en milieu(zorg) aan de slag willen, kunnen voor goede initiatieven een beroep doen op de Ondersteuningsregeling Milieuprojecten en het Milieu Technologie Fonds. Het budget dat voor NME in het onderwijs beschikbaar is, bedraagt € 90.000 per jaar. Het NME-beleid zal in deze OBP-periode worden gecontinueerd.

voor-ziening	doelstelling	kenmerk subsidie	subsidie-voorwaarden	budget
Natuur- en milieu-educatie	In aansluiting op de kerndoelen voor milieu- en natuuronderwijs kunnen de leerlingen van een school voor primair onderwijs kennismaken met zes verschillende natuur- en milieuthema's. Dit gebeurt verspreid over een periode van drie jaar Voor het voortgezet onderwijs is er een aantal jaarlijks terugkerende activiteiten mogelijk: - proces- en lesondersteuning; - deskundig advies; - een ruim assortiment uitleenmaterialen	Activiteitsubsidie voor primair- en voortgezet onderwijs op basis van in de jaarprogramma's omschreven NME-aanbod. Per schooljaar worden steeds twee van de zes thema's behandeld. De thema's die aan bod komen zijn: - dieren; - mens en milieu, planten; - natuurkundige verschijnselen; - schoolomgeving; - voeding Budgetsubsidie voortgezet onderwijs (koppelsubsidie)	Er wordt jaarlijks over de belangstelling voor het aanbod, het aantal deelnemende leerlingen, de waardering en aandachtspunten gerapporteerd. De scholen verlenen hieraan medewerking	€ 75.000 via begroting NME € 15.000 via OBP

4.2 Kunst- en cultuureducatie

Kunst- en cultuureducatie (KCE) is de term die de VAK hanteert voor de begrippen kunstzinnige vorming/kunsteducatie en cultuureducatie (het laatste met het accent op culturele diversiteit en cultureel erfgoed). Binnen de VAK functioneert de afdeling Kunsteducatie voor de scholen. Deze richt zich op de Delftse scholieren in de leeftijd van 4 tot 16 jaar.

De VAK en daarbinnen de afdeling Kunsteducatie voor de scholen richt zich op het aanbod en de ontwikkelingen binnen en buiten schooltijd, zowel voor het primair als voor het voortgezet onderwijs. Voor het primair onderwijs is er inmiddels al een verbinding van het binnenschoolse kunst- en cultuurmenu en de buitenschoolse activiteiten van de brede school.

In het voortgezet onderwijs zijn recent bredeschoolactiviteiten van start gegaan. Met name voor het vmbo ziet de VAK goede mogelijkheden om relaties tussen bredeschool-activiteiten en het kunst- en cultuurtraject voortgezet onderwijs te leggen. Voortzetting van de extra financiële impuls voor het voortgezet onderwijs is daarbij een aandachtspunt. De afdeling Kunsteducatie van de VAK heeft gevraagd om wegens het wegvallen van een provinciale subsidie van € 10.000, gestegen kosten en de toename van het aantal vmbo-leerlingen, de specifieke bijdrage voor het voortgezet onderwijs uit de onderwijsbegroting te verhogen. Hiervan kan alleen sprake zijn voor in Delft aanwezige scholen en locaties en niet voor locaties van scholen buiten Delft.

De gemeente kent € 10.000 toe om de gestegen kosten voor de uitvoering van kunst- en cultuureducatieprogramma's in het vmbo te kunnen opvangen (**Beslipunt 14**).

Primair onderwijs

Voor het gehele primair- en speciaal onderwijs biedt de afdeling Kunsteducatie het kunst en cultuurmenu aan, alsmede kunst- en cultuurkoffers. Een menu-plus kan desgewenst tegen betaling afgenomen worden. Bovendien is er een aanbod bij- en nascholing voor leerkrachten.

Vanuit het Ministerie van OCW is recent een regeling geïntroduceerd om cultuureducatie in het primair onderwijs te versterken. De regeling is gericht op (ondersteuning van de) scholen om de visie op de plaats van cultuureducatie in het onderwijsprogramma van de school te formuleren.

Vanaf het schooljaar 2004/2005 vervult een aantal scholen een voorloperfunctie. Het is de bedoeling dat het aantal deelnemende scholen jaarlijks toeneemt, totdat in 2007 uiteindelijk alle scholen in het primair onderwijs in aanmerking komen voor dit rijksbudget, dat aan de school beschikbaar wordt gesteld.

Voortgezet onderwijs

Het Kunst- en Cultuurtraject richt zich in diverse kunstuitingen op aansluiting met het (examen)vak Culturele en Kunstzinnige Vorming (CKV) in de basisvorming van het voortgezet onderwijs en kan gezien worden als voortzetting van het Kunst- en Cultuurmenu voor het primair onderwijs in Delft. Gestreefd wordt naar twee programma's per jaar, om in drie jaar tijd zes kunstdisciplines aan bod te laten komen. In overleg met de schoolcontactpersoon wordt maatwerk geleverd. Alle scholen voor voortgezet onderwijs in Delft nemen aan het traject deel en dragen uit eigen middelen bij in de financiering.

Aandacht voor cultureel erfgoed

Zowel van het Regionaal Historisch Centrum (RHC) als van de gemeentemusea in Delft is gevraagd om meer aandacht voor het cultureel erfgoed. Het is van het grootste belang dat jongeren kennis maken met het culturele en historische erfgoed, met name dat van de eigen omgeving. Zo'n kennis-making kan fungeren als maatschappelijk bindmiddel en geeft een unieke kans om een blijvende belangstelling voor het erfgoed te wekken. Het RHC Delft focust zich op de specifieke mogelijkheden die erfgoed voor het leren te bieden heeft. Het is een plek die bezocht kan worden, waar leerlingen fysiek kunnen kennismaken met culturele en historische bronnen en waar veel gegevens te vinden zijn over de gebouwde omgeving. Daarnaast wil het RHC Delft een virtuele locatie zijn, die interactief te benaderen is. Het wil de drempel om kennis te maken met de erfgoedinstellingen voor leerlingen verlagen. Dat wil het RHC Delft doen door gevarieerde producten en diensten te ontwikkelen, voor verschillende niveaus, die bovendien aansluiten bij de wensen vanuit het onderwijs.

Om versnippering in dit kader tegen te gaan, zullen wij op korte termijn een overleg entameren van VAK, RHC en Gemeentemusea, zodat kan worden vastgesteld wat deze instellingen voor het Delftse onderwijs kunnen betekenen, hoe zij kunnen ingaan op vragen van de scholen en hoe hun dienstverlening in onderlinge samenhang aan het onderwijsveld kan worden gepresenteerd.

Gemeentelijk beleid en middelen

In het gemeentelijke actieplan 'Cultuurbereik 2005-2008' wordt het traject 'Cultuur en School' voortgezet.

Behalve de bijdrage van de scholen loopt de financiering van kunst- en cultuureducatie voor het grootste deel via de begroting van de VAK. De rijkssubsidie in het kader van het actieplan 'Cultuurbereik' is als aanvullende financiering ondergebracht op de begroting van Cultuur bij het vakteam Cultuur Kennis en Economie.

voor- ziening	doelstelling	kenmerk subsidie	subsidie- voorwaarden	budget
Kunst en cultuur- educatie (CKE)	Centrale doelstelling van CKE is het zodanig verankeren van cultuur in het onderwijs dat leerlingen in een doorgaande leerlijn vanaf de basisschool tot en met de afronding van hun schoolopleiding kennis opdoen van cultuur (kunst en erfgoed)	Activiteitsubsidie voor primair en voortgezet onderwijs op basis van in het OBP omschreven aanbod CKE Voor het voortgezet onderwijs kan worden aangesloten bij een reeks van al ingezette ontwikkelingen, zoals de invoering van CKV, de ontwikkeling van cultuurprofielscholen en de voorziene aanpassing van de basisvorming (leergebied kunst en cultuur)	De VAK-CKE rapporteert jaarlijks over de belangstelling voor het aanbod, het aantal deelnemende leerlingen en de waardering en aandachtspunten van de scholen. De scholen verlenen hieraan medewerking	Via begroting Cultuur Via OBP voor voortgezet onderwijs € 20.000, wordt vanaf 2006 € 30.000

4.3 Schoolmediatheek in het primair onderwijs

Landelijk is er steeds meer aandacht voor de schoolmediatheken. Ook de centrale schoolmediatheek Delft is zich hiervan bewust en signaleert een vraag naar verbetering van de huidige schoolmediatheken op scholen voor primair onderwijs.

Het project heeft een tweeledig doel:

- het bevorderen van het leesplezier bij kinderen op de basisschool;
- het aanleren van zoekstrategieën aan leerkrachten en leerlingen, waarmee zij zo effectief en efficiënt mogelijk informatie kunnen vinden op internet en in het catalogussysteem.

Om bovenstaande doelstellingen te bewerkstelligen zal de centrale schoolmediatheek, in samenwerking met de school, inventariseren welke leesbevorderende en informatieve materialen er zijn.

Op basis van de inventarisatie brengt de centrale schoolmediatheek advies uit over de eventuele sanering en aanschaf van nieuwe materialen. In overleg met de school zal het vervolgtraject bepaald worden. Maatwerk is hierbij het uitgangspunt.

Om ook aan actuele thema's aandacht te besteden, zal de centrale schoolmediatheek informatieve wisselcollecties aanbieden.

Verder zal onderzocht worden of een haal- en brengservice een mogelijkheid is om tegemoet te kunnen komen aan de informatiebehoefte van de leerlingen en de scholen.

Voor digitalisering van de schoolmediatheek zal er per school een catalogussysteem worden geleasd.

De leerkrachten zullen hierin worden geschoold.

voor- ziening	doelstelling	kenmerk subsidie	subsidie- voorwaarden	budget
School- media- theek in het basis- onderwijs	1 het bevorderen van het leesplezier bij kinderen op de basisschool; 2 het aanleren van zoekstrategieën aan leerkrachten en leerlingen, waarmee zij zo effectief en efficiënt mogelijk informatie kunnen vinden op internet en in het catalogussysteem	Eenzijds een koppelsubsidie, die via scholen en gemeente wordt verstrekt aan de centrale schoolmediatheek Op basis daarvan stelt de mediatheek een 5-jarenplan op en kan jaarlijks op 8 scholen de bibliotheek worden vernieuwd Daarnaast draagt de gemeentelijke subsidie het karakter van een investeringssubsidie Nadat de schoolmediatheek is ingericht, komen de jaarlasten voor rekening van de school	Deelname aan het project is op vrijwillige basis. Een school die besluit niet mee te doen, maakt geen aanspraak op de middelen vanuit de gemeente die hiervoor beschikbaar worden gesteld Het projectplan van de centrale schoolmediatheek is het uitgangspunt voor de herinrichting van de schoolmediatheken op de basisscholen. Maatwerk bij de aanschaf van boeken en materialen is het uitgangspunt Na afloop van het derde projectjaar blijven de scholen hun 'vervangingsbudget' à € 800 inzetten voor het up-to-date houden van de eigen schoolmediatheek. De kosten voor het leasen van de catalogus zijn hierin begrepen	Bijdrage schoolbesturen jaarlijks € 19.680 Bijdrage gemeente jaarlijks € 39.000